

Jó Pajtás

2018. V. 24.

72. évf., 18. szám

Citerahármas
Szenttamásról

ÁMV és Aranycitera
után, Kőketánc előtt

777 évvel ezelőtti
kegyetlen hódítók
a Kárpát-medencében

Nemkívánatos növények?
Agresszív állatok? Nahát!

Hidak a Dunán

FÉLEZER DIÁK AZ ÁMV-N

„Itt a legsikeresebbek versenyeznek”

A vándorserleget a temerini Kókai Imre iskola érdemelte ki

Az Észak-bácskai Magyar Pedagógusok Egyesülete tizenhetedik alkalommal szervezte meg a vajdasági szintű, a Magyar Nemzeti Tanács által kiemelt jelentőségű és a szerbiai oktatási minisztérium részéről elismert Általános Iskolások Művészeti Vetélkedőjét.

A megmérettetésen 47 általános iskola megközelítőleg 500 diákja vett részt, akik 10 kategóriában versenyeztek. A tanulók a fogalmazás, a versírás, a képzőművészet, a színjátszás, a szólóének, a versmondás (a magyart anyanyelvként és környezetnyelvként beszélők részére), a prózamondás, a szép beszéd és az általános műveltségi teszt kategóriákban versenyezhetettek. Az iskolák minden kategóriában korcsoportonként egy tanulót, illetve egy színjátszó csoportot nevezhettek be. A rengeteg résztvevő között nagyszámú díjat, oklevelet osztottak ki. Idén a temerini Kókai Imre iskola tanulói bizonyultak a legjobbnak, ezért ez az iskola érdemelte ki az ÁMV vándorserlegét, melyet a következő vetélkedőig őriznek.

A versenynek 38 zsűritagja volt, a versenyzők pedig megközelítőleg 120 kísérő tanárral érkeztek. Az ÁMV egyidejűleg három helyen zajlott, a Majsai Úti Általános Iskolában, a Kosztolányi Dezső Színházban és a szabadkai Zeneiskolában. A megnyitóra a Majsai Úti Általános Iskolában került sor, ahol az egybegyűlteket De Negri Ibolya, az ÉMPE elnöke köszöntötte:

– Azzal a céllal szervezzük a versenyünket, hogy a vajdasági általános iskolák legjobbjai összemérjék a tudásukat, megmutassák tehetségüket és alkotóképességüket. A verseny célja az anyanyelv ápolása, anyanyelvünk szeretetének erősítése, valamint a művészetek hangsúlyozása. Öröm, hogy eme vetélkedő mindig nagy érdeklődést vált ki és ez népes rendezvényt eredményez. A verseny fontos részét képezi az előkészület, amelyben nagy szerep jut a tanítóknak, a tanároknak. A tanulók ugyanis nemcsak önmagukat, hanem az iskolájukat is képviselik – hallottuk De Negri Ibolyától.

A versenyzőket Petkovics Márta, a Magyar Nemzeti Tanács végrehajtó bizottságának tagja is biztatta:

– Az már másodlagos, hogy jól vagy kevésbé jól sikerül a szereplés a megmérettetésen. A befektetett munka, az elsajátított tudás, a tapasztalatszerzés ennél sokkal fontosabb. Az ÁMV lényege az anyanyelv ápolása, a műveltség bővítése, a kifejezőkultúra fejlesztése, ezek pedig mind szükséges alkotóelemei a mindennapi életünknek – emelte ki Petkovics Márta.

A házigazda szerepében Bognár Beáta, a Majsai Úti Általános Iskola igazgatója fordult az egybegyűltekhöz:

– Megtiszteltetés számunkra, hogy iskolánk az idén is otthont adhatott a versenynek, mely az anyanyelvünk műveléséről, a szóbeli és írásbeli készség elmélyítéséről, a képességek bemutatásáról és a bátorságról szól. Itt a legsikeresebbek versenyeznek. Vesztesek nincsenek, hiszen a befektetett munka már magában siker – mondta Bognár Beáta.

Lukács Melinda

Kedvenc versem

Horváth Futó Hargita választása

Сергей Есенин

Szergej Jeszenyin

Берёза

Nyírfa

Белая берёза
Под моим окном
Принакрылась снегом,
Точно серебром.

Áll a fehér nyírfa
ablakom alatt:
hó-feldíszítette
ezüstös szalag.

На пушистых ветках
Снежною каймой
Распустились кисти
Белой бахромой.

Pehelykönnyű ágon
hótól bolyhosan
fürtjei fakadtak
fehér rojtosan.

И стоит берёза
В сонной тишине,
И горят снежинки
В золотом огне.

És csak áll a nyírfa,
halkan szendereg,
hószemek kigyúlnak:
aranytüzesek.

А заря, лениво
Обходя кругом,
Обсыпает ветки
Новым серебром.

Körüljárja lassan
lusta virradat:
újabb ezüst dísszel
hint be ágakat.

[1913]

Fordította: Erdődi Gábor

Hogyan fedeztem fel Jeszenyint?

Kicsi vagyok, székre állok..., Anyám tyúkja, De szeretnék gazdag lenni, Aludj el szépen, kis Balázs... címek, verssorok, refrének, mondókarészletek az óvodás- és kisiskoláskori memoriteranyagból, szövegek, amelyeket újra és újra fel tudunk idézni, amelyekhez egy-egy emlék, vizsgaszituáció, tanár kapcsolódik. Általában anyanyelvű szövegek sejlének fel, az én emlékezetemben azonban erősen berögződött egy ötödikben tanult orosz vers, amelyet a mai napig el tudok mondani. Az orosz tanárnőnk kedves és szigorú pedagógus volt, sokat adott, de sokat is követelt, amit Oroszországról, az orosz történelemtől, kultúráról tudok, annak nagy részét az oroszórásokon hallottam. A feladott memoriterek (mi csak fejből versnek hívtuk) is kikérdezte. Jegyre.

Az első orosz – dallamos, rimes, játékos – gyermekvers, amelyből részletet tanultunk, a (leningrádi) postásról szólt, aki minden akadályt legyőzve kézbesítette a küldeményeket a címzetteknek (Кро стучится в дверь ко мне/ С толстой сумкой на ремне,/ С цифрой 5 на медной бляшке,/ В синей форменной фуражке? / Это он,/ Это он, / Ленинградский почтальон...). Majd következett a Nyírfa. Szergej Jeszenyin verse az orosz táj jellegzetes növényéről, a nyírfáról; az ablak alatt álló, hóval fedett magányos nyírről. A 18 éves költő szülőfalujából Moszkvába, a nagyvárosba megy, a nyírfa az idegenben az otthonát idézi fel, gyermekkori emlékekkel társul, s méltóvá válik arra, hogy az emlékező halhatatlanná tegye egy költeményben – a versírás körülményeit ezzel a magyarázattal vázolta fel a tanárnő, mielőtt felolvasta volna a szöveget. Jeszenyin életművében visszatérő motívum az orosz népköltészet kedvelt természeti képe, a nyírfa, amelynek fehér kérge többféle asszociációt kelt: sokszor karcos lány alakjában jelenik meg, többször a hó motívummal szerepel együtt továbbszótt képben (a Берёза című versben a két motívum egyszerű leíró természeti képet alkot).* A hóból szőtt ruhában álló nyír különleges szépsége, a csönd, amelyet szinte hallani lehet, a színek és a fények játéka... felejthetlenné tette számomra ezt a verset. Így fedeztem fel Jeszenyint. Azóta is olvasom a verseit eredetiben és magyar fordítók (Weöres Sándor, Illyés Gyula, Rab Zsuzsa, Képes Géza, Erdődi Gábor, Erdélyi Z. János stb.) interpretálásában, s hallgatom a Kalácsa együttes előadásában.

Horváth Futó Hargita

* Lőrincz Julianna: Az örök Jeszenyin. = Stílusról, nyelvről – sokszínűen. Debrecen: Debreceni Egyetem Magyar Nyelvtudományi Intézet, 2014. 205–216.

Mátyás királyról az óbecseiek és a kishegyesiek tudtak legtöbbet

Tíz település diákjai versengtek a Corvin Mátyás Tanulmányi és Rajzverseny vajdasági elődöntőjén

Mátyás király-emlékévé az idei, az uralkodó születésének 575. és királlyá választásának 560. évfordulójára emlékezünk. A Kárpát-medence magyarsága az emlékévhöz kapcsolódva számos közös rendezvényt tart. A Miniszterelnökség Nemzetpolitikai Államtitkársága támogatásával és a Bethlen Gábor Alap finanszírozásával a Karosi Turul Hagyományörző Íjász Egyesület a Mátyás király-emlékévé keretében Kárpát-medencében magyar nyelven tanuló általános iskolások számára. A verseny elődöntői öt országban, összesen hét helyszínen zajlanak, és hat országban élő magyarság gyermekeinek tudása, képessége és kreativitása méretetlik meg.

A verseny vajdasági elődöntőjét május 5-én tartották meg Bácske-tehegyen. A megmérettetésen 14 iskola 15, négy fős csapata vett részt Óbecséről, Péterrévéről, Temerinből, Csantavérről, Topolyáról, Bácske-tehegyről, Kishegyesről, Kúláról, Újvidékről és Szenttamásról. A verseny témája: Mátyás király élete és a róla szóló legendák, valamint a reneszánsz és a XV. századi, virágzó magyar királyság története.

Az elődöntő első két helyezettje az **óbecsei Zdravko Gložanski** és a **kishegyesi Ady Endre** kísérleti általános iskola csapata, így ők képviselhetik Vajdaságot a budapesti döntőn, melyet június 16-án és 17-én tartanak.

Az első helyezett óbecsei csapatot az ötödikes **Nagy Endre**, a hetedikes **Pál Krisztián**, valamint a nyolcadikos **Hajin Noémi** és **Szabó Márk** alkotja, felkészítőjük **Györe Decsov Emese** történelemtanárnő.

Endre elárulta, hogy ez csapatverseny volt, felkészüléskor a tanárnő beosztotta, ki mit tanuljon meg.

vette Aragóniai Beatrixet, 1467-ben adóreformjait, 1465-ben bírósági és kancelláriai reformjait hozta meg. Az erdélyi nemesek nem kedvelték, föllázadtak. Nem követte az alattvalók, a nemesek elvárásait, megadózta őket, úgyhogy nemigen volt a köreikben közkedvelt. A jobbágyokat segítette, ezért kedvelte a nép, ezért terjedt el a mondás: Meghalt Mátyás, oda az igazság. A versenyen több kör volt, s ahány feladatra tudtunk felelni, annyi pontot kaptunk, még keresztretjényt is készítették nekünk, s ott is tudni kellett sok mindent. Tetszett az is, amikor rajzok alapján föl kellett ismerni, melyik meséről van szó.

Noémi Mátyás király zenei életéről, valamint a haláláról tanult a versenyre.

– Mátyás király szerette a zenét, Európa-szerre ismert zenészeket hozatott az udvarába. Mivel olasz felesége is művelt volt, korabeli zenészek fordultak meg udvarában. Zsoldos hadseregével hódított. Halálával kapcsolatban sok föltevés merült fel, egyesek szerint megmérgezték, de az orvosa megállapította, hogy agyvérzésben halt meg, aránylag fiatalon. Nekem is tetszett az, hogy képekről kellett a Mátyás királyról szóló meséket felismerni.

Márk a király életéről tanult a versenyre.

– Corvin Mátyás életét, valamint Az igazságos Mátyás és a Mátyás király kenyeré című meséket is elolvastam. Úgy tűnik, hogy Mátyás igazából mégsem volt mindenki számára igazságos. A versenyre sokat készültünk, de megérte, hisz elsőkk lettünk! Szép volt a versenyen is, a szervezők kórhú ruhákban vonultak föl, reneszánsz kori zenére táncoltak. Volt ott lant, fuvola, koboz...Most nagyon készülünk a budapesti megmérettetésre, továbbra is tanulunk, mert ott is bizonyítani akarunk. Még nem voltam Budapesten, s nagyon örülök, hogy eljuthatok.

A tanárnő is szívesen mesél a tanítványairól:

– Ebben az iskolában egy-egy magyar tagozat van, s azt hittem, nem lesz könnyű ügyes gyerekeket találni. Amikor azt kérdeztem, ki szeretne Mátyás király-versenyre menni, örömmel, önként jelentkeztek, és örömmel készültek...Faliújságot készítették, melyen bemutatták szülővárosukat, iskolájukat. Ezt szépen elő is adták ott a versenyen. Tudtam, hogy ügyesek, de nem mertem remélni, hogy elsőkk leszünk. Felemelő érzés ilyen rangos versenyen díjat kapni! Most folytatjuk a munkát június 16-áig, amikor a budapesti verseny lesz, a pannót tökéletesítjük, az előadásttechnikát csiszoljuk, meg mindent újra átismételünk, és új feladatként verselemzésbe fogunk.

– Nekem Mátyás király életéből, levelezéséből kellett készülnöm, s mondhatom, büszke vagyok, hogy magyar vagyok! És a nagy királyainkra! Mivel Mátyásnak olasz felesége volt, olasz mintára rendezte be az udvarát. Nagy könyvtára volt. A levelezéséből tetszett az, amikor Báthory Istvánt látja el tanácsokkal. A versenyen a tesztlapokat közösen töltöttük ki. Még itthon készítettünk egy faliújságot, melyen bemutattuk az iskolánkat meg szülővárosunkat, Óbecsét. Már beleolvastam a Hunyadiak kora című könyvbe, melyet jutalmul kaptunk a díszoklevél mellé.

Krisztián, a csoportvezető a dátumokat tanulta meg a vetélkedőre.

– Minden dátumot megtanultam Luxemburgi Zsigmondtól Mátyás király haláláig, s csak a fontos eseményeket említeném meg: 1443-ban született, 1464-ben Székesfehérváron megkoronázták, 1476-ban feleségül

Ép testben ép lélek

A mai társadalomban egyre jobban dominál a mozgásszegény életmód. Felnőttek és gyermekek egyaránt a számítógép, a televízió és a modernkori technológiai csodák (például a hoverboard) rabjaivá válnak. Nem csoda, hogy ebben az elkényelmesedett világban szinte járványszerűen terjed az elhízás.

Hogy megóvjuk magunkat az effajta életmódtól, rendkívül fontos – már kicsi korban – magunkévá tenni az egészséges szokásokat. Ne ülünk egész nap a számítógép előtt! A gyermekkorban megkezdett rendszeres testmozgás nemcsak az elhízás kockázatát csökkenti, hanem segít a szív- és érrendszeri betegségek megelőzésében, továbbá hozzájárul az egészséges szellemi fejlődéshez, emellett erősíti a csontokat és az izmokat.

Fontos, hogy a tanárok és a szülők a fiatalokat kellőképpen motiválják. Rendkívül hasznos, ha aktív kapcsolódást szerveznek, mint a séta, kerékpározás, úszás, vagy megismertetik a növekvő nemzedékkel a különböző sportágakat, hogy utána választani tudjanak. A legfontosabb, hogy idejekorán kialakuljon a mozgás szükségességének érzése.

Füstös Szabolcs, a TSK Judo Klub tagja mesélt lapunknak arról, hogy miért szeret sportolni.

– A temerini **Kókai Imre Általános Iskola** 5. a osztályába járok. Most 11 éves vagyok, dzsúdóra 6 évesen kezdtem el járni. Lassan két éve focizok is. Hetente három alkalommal van dzsúdóedzés, foci pedig majdnem mindennap. A tanár a közös Viber-csoporton jelenti, hogy hány órára menjünk. Meccsek általában hétfőn vannak. Dzsúdón nem sokat versenyzek, viszont nagyon szeretem az edzéseket. Hat bronz-

Füstös Szabolcs és Varga-Somogyi Viktor

éremem van, kék öves vagyok. Ha versenyzek, akkor a 40 kg-os junior csoportban mérkőzöm. Pontos testsúlyomat nem tudom, mert sajnos ahány mérleg van, annyi féleképpen mutatja, hol 35, hol 38 kg vagyok. Az edzéseken a partnerem **Kucsera Dániel** vagy **Varga-Somogyi Viktor** szokott lenni. Velük a technikákat gyakorlom. Kedvenc technikám a **harai goshi** és az **ippon seoi nage**. Amikor verseny van, kevesebbet ját-

szunk, pedig azt szeretem legjobban, valamint a különböző tornagyakorlatokat – mesélte a kis dzsúdós.

Megtudtuk azt is, hogy Szabolcs kitűnő tanuló. Kedvenc tantárgya a torna és a szerb. Edzéseken tanult meg szerbül beszélni. Sokat segített, hogy az edzések mellett barátkozik is, így el tudta sajátítani a nyelvet.

Talló Léna

ÍRORSZÁGBÓL SZERETETTEL

A két Írország

Írja: Herédi Károly

Tudtad, hogy két Írország létezik? Az egyiket Ír Köztársaságnak nevezik, a másikat pedig Észak-Írországnak. Utóbbi az Egyesült Királyság része. Nagyon-nagyon régen már a vikingek (és a normannok is) próbálkoztak a sziget meghódításával, de a kelták (írek) mindig visszafoglalták az országot. Végül a 16. század közepén az angoloknak sikerült elfoglalni az ír szigetet, és egészen a 20. század első harmadáig meg is tartották. A hódítás után az ír nyelv háttérbe került, manapság is csupán néhány településen beszélik anyanyelvként az emberek, bár a diákok az iskolában tanulnak már írul is.

Az angol hódítás óta eltelt idő pedig szüntelen háborúskodással és lázadással telt: nem volt könnyű az íreket uralom alatt tartani, de az ő életük is nagyon nehéz volt. 1845-ben ráadásul a parasztság fő táplálékát jelentő burgonyát egy betegség támadta meg. A burgonyavész során milliók haltak meg vagy emigráltak a világ más tájaira. Ennek következménye, hogy ugyan ma 4,5 milliónak laknak Írországbán, ír felmenőkkel csak az Egyesült Államokban több mint 40 millióan rendelkeznek.

Amikor végre 1921-ben sikerült kiharcolniuk a függetlenségüket, abban állapodtak meg, hogy a sziget északi része továbbra is Angliához fog tartozni. Ezután az észak-írországi ír emberek azzal szembesültek, hogy másodrendű állampolgárok: nem kaptak állást, elnyomták őket. Emiatt nagyon hosszú és véres konfliktus robbant ki, amelynek szerencsére

Békét hirdető falfestmény Belfastban

mára már vége, de nyomai, a békefalak, amelyek elválasztják egymástól az angol és ír környékeket Belfastban, továbbra is megvannak. Ezek a falak, amelyek nagy részét falfestmények és graffitik díszítik, emlékeztetnek minket is arra, hogy idő kell, míg a sebek begyógyulnak. De erőt is meríthetünk abból, ahogyan az ír nép, amely oly sokat szenvedett, mégis meg tud újulni, sikeres és mindenekelőtt boldog tud lenni.

Néha pedig beszélni kell az ilyen, nem túl vidám dolgokról is. Meg a rémisztőekről is. Meséltem már a kalandozásomról egy igazi kísértetkastélyban? Még nem? Akkor erre is sort kerítünk hamarosan!

Jutalomkiránduláson

Múlt vasárnap az osztállyal a Szegedi Vadasparkba és a Tisza-völgyi bemutatóházba mentünk. Ez egy jutalomkirándulás volt, amit még tavaly nyertünk egy rajzpályázaton.

A Vadaspark bejáratánál mindenki kapott egy-egy térképet. Először a pingvinekhez mentünk. Ott nagyon sokat fényképeztünk. Ezután jött ennek a kirándulásnak a fénypontja. Ugyanis olyan megiszteltetés ért bennünket, hogy megetethettük a zsiráfokat. Nagyon izgalmas volt! Ezután tovább nézelődtünk. Láttuk pl. amikor a fókákat tanították. Helga, az egyik foka tudott delfinezni vagyis úgy ugrált ki a vízből, mint egy delfin. Amikor dobták neki a karikákat, összeszedte, s mind visszahozta őket gondozójának.

Innen a Tisza-völgyi bemutatóházba mentünk. Ott először enni kaptunk és ihattunk teát is. Ezután Krisztián, a túravezetőnk az ottani állatvilágról beszélt. Amikor befejezte, páronként kaptunk egy-egy távcsövet. Elindultunk túrázni. Sok érdekes dolgot megtudtunk, pl. hogy a Fehér-tavat 1075-ben említik először, hogy a bodzát lázcsillapítónak használják és még sok mást. Akik akartak, pipacsot is ehettek. A madárlesen elővettük a távcsövet és megfigyeltük a Fehér-tavat és a madarakat. Ezután következett egy játék, amin, ha tudad a kérdésre a választ, újságot nyerhettél. Ezek olyan kérdések voltak, amire útközben a vezető már elmondta a választ. Ezután mentünk haza.

Nekem nagyon tetszett.

Kujundzsity Tifani, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Informatikai szakkal gazdagodik a Bolyai

A középiskolák várják a továbbtanulókat

A folyó tanévben 71.661 diák fejezi be az általános iskolát Szerbiában, a középiskolákban pedig 76.064 szabad hely várja őket az oktatási minisztérium adatai szerint. Ezen a kvótán felül 60 iskolában, összesen 63 tagozaton 1260 olyan diák számára van hely, akik különösen tehetségesek az informatika terén. A gimnáziumokban 19.062 hely van. A négyéves középiskolákban 60.640, a háromévesekben 16.106, a kétéves képzésekre 242, az egyévesekre pedig 306 diákot várnak. A 2018/2019-es tanévben több új oktatási profil képzése is megkezdődhet.

Számítástechnikai-informatikai tehetséggondozó tagozattal gazdagodik például a zentai Bolyai Tehetséggondozó Gimnázium. A számítástechnikai-informatikai tehetséggondozó szak megnyitását elsősorban az hívta életre, hogy az elmúlt évek során térségünkben is mind nagyobb hiány alakult ki a jól képzett informatikai szakemberekből. Az új szakra május 14-éig jelentkezhetnek a diákok,

akiknek matematikából június 3-án kell majd felvételizniük. A vizsgára való felkészülést az intézmény a május 18-án és 19-én, illetve 25-én és 26-án tartandó felvételi felkészítő segítésével szeretné megkönnyíteni számukra.

Az új szakkal kapcsolatban további információk az intézmény honlapján olvashatók, amely a www.bolyai-zenta.edu.rs címen érhető el, bővebb tájékoztatás pedig a 024/816-666-os telefonszámon kapható.

H. A.

Ismerkedés az iskolával

Atopolyai Csáki Lajos Általános Iskolában játékos foglalkozást szerveztek a leendő elsősök számára. Tavaly december óta havonta összejöttek. Ez a találkozássorozat májusban befejeződött, de hamarosan eljön a szeptember is, amikor már „igazi” iskolások lesznek. A foglalkozáson játékosan megtanulták azokat a dolgokat, amit egy első osztályba induló diáknak illik tudni. Megismerkedtek egymással, a tanító nénikkel, a tantermekkel, a táblával és magával az épülettel.

Ezek a találkozások biztos kellemesebbé teszik a beilleszkedést és jobban tudnak majd a tanulásra koncentrálni a gyerekek.

Kopunovity Dániel, 5. osztály, Csáki Lajos iskola, Topolya

Lovas rajzpályázat

A szedresi Lovas Udvarház tizedik alkalommal hirdette meg A ló című rajzpályázatát, melynek díjkiosztóját május 12-én tartották meg. A szabadkai EmArt Műhelyből Szabó Léda Orsolya és Sebők Csáki Tiána Pompás díjban részesült. Orsi személyesen is ott lehetett a díjkiosztón, képekön a pályamunkák előtt áll.

G.M.E.

Kirándulás a Tarcalra

A szabadkai Đuro Salaj és a Széchényi István iskola környezetvédelmi szakcsoportja gyalogtúrát szervezett a Tarcal-hegyre. Közel száz tanuló 16 km-t gyalogolt a gyönyörű tájakon és az ismert kolostorok mellett. Az útvezető Zoran Vukmanov, a Poželi želju természetjáró egyesület elnöke volt.

Fristek Benyámin, 4. osztály, Đuro Salaj iskola, Szabadka

Megkoszorúzták Kováts Antal költő sírját

Május 12-én Kováts Antal temerini költő születése (1881), május 11-én pedig halála (1931) napjára emlékeztünk. Ez alkalomból a Kókai Imre Általános Iskola nyolcadikos diákjai, valamint a Szirmai Károly Könyvtár képviselői megkoszorúzták a jeles költő sírját a temerini Nyugati temetőben. Csorba Béla költő, publicista méltatta Kováts Antal munkásságát, valamint Papp Tamás nyolcadikos tanuló mondta el egy versét.

Az V. a osztály kistudósítói

Temerini diákok sikere az Általános Iskolások Művészeti Vetélkedőjén

Május 12-én az Észak-bácskai Magyar Pedagógusok Egyesülete XVII. alkalommal szervezte meg a vajdasági szintű Általános Iskolások Művészeti Vetélkedőjét. A temerini Kókai Imre iskola diákjai kimagasló eredményeket értek el, és a rendezvény vándorserlegét is kiérdemelték, melyet a múlt pénteken vettek át.

Versmondás:

1-2. osztály – CSÉVÁRI LARA, 3. helyezett

3-4. osztály – SZÉP BENEDEK, 1. helyezett

5-6. osztály – PÁSZTOR DÁVID, 1. helyezett

Prózaíróverseny:

5-6. osztály – TÓTH KATARINA, 1. helyezett

Szólóénekek:

3-4. osztály – SÍPOS RÉKA, 1. helyezett

Képzőművészet:

7-8. osztály – FARAGÓ KAROLA, 2. helyezett

Általános műveltség:

7. osztály – CSERNYÁK

BENCE, 3. helyezett.

Gratulálunk tehetséges iskolatársainknak!

Az V. a osztály kistudósítói

Két díj Lidicéről Felsőhegyre

A világ 79 országából beküldött nagyszámú pályamű közül két felsőhegyi gyermek, Gere Anita és Horváth Káti Roland munkáját is díjazta a lidicei 46. Nemzetközi Gyermek és Képzőművészeti Kiállítás zsűrije. A Csokonai Vitéz Mihály iskola kis művészei évek óta kitűnnek munkáikkal.

A nemzetközi gyermek képzőművészeti kiállítást 1967 óta minden évben a csehországi Lidicében rendezik meg, azért, hogy így emlékezzünk meg a cseh falu német nácik által meggyilkolt áldozatairól, akik között sok gyermek is volt. Ezt az 500 fős kis települést 1942-ben szó szerint eltüntették a föld színéről. Azóta Lidice a hatalom ártatlanokkal szembeni kegyetlenségének és kíméletlenségének szimbólumává vált. Idén 46. alkalommal rendezték meg ezt a nagyszabású tárlatot. A szervezők a Cseh Köztársaság több minisztériuma, az UNESCO és különböző országok oktatási minisztériumai.

A kiállításra 4-16 éves gyermekek alkotásait küldhették be. A cseh falucska különleges kiállítása azzal szerzett magának hírnevet, hogy a gyermekművészeti alkotások egyik legnagyobb és legrégebbi eseménye lett. Az elmúlt években több mint 25.000 pályaművet küldtek nekik. A gyermekek munkáiból rendezett kiállítást több helyszínen is bemutatják. A legjobb munkákat több kategóriában oklevelekkel és a „Lidicei rózsza” emlékéremmel díjazták.

A 2018-tól 2028-ig tartó időszakot az Egyesült Nemzetek Szervezete a fenntartható fejlődés nemzetközi évtizedévé nyilvánította. Ezért a képzőművészeti verseny 46. évfordulóját a víz témaköréhez kapcsolták, s *A víz aranyat ér* címmel hirdettek pályázatot.

2018-ban 79 országból 29 967 alkotás érkezett Csehországba. Az összesen 1244 díj közül Szerbia 11-et érdemelt ki, s ebből is kettőt felsőhegyi diák. A 9 éves Gere Anita és a 10 éves Horváth Káti Roland rajza szerepelhet majd a június 1-jén nyíló kiállításon. A jutalmak átadását országonként külön szervezik majd meg az oktatási minisztérium közbenjárásával.

R. M.

Szerelem

„Fa leszek, ha fának vagy virága.
Ha harmat vagy, én virág leszek.
Harmat leszek, ha te napsugár vagy...
Csak hogy lényünk egyesüljenek.
Ha, leányka, te vagy a mennyország:
Akkor én csillaggá változom.
Ha, leányka, te vagy a pokol: (hogy,
Egyesüljünk) én elkárhozom!”

(Petőfi Sándor)

A szerelmet, mint érzést, nem is fogalmazta meg szebben más, mint híres költőnk, Petőfi Sándor. De a vers sorait felidézve, méltán és büszkén említhetjük meg Radnóti Miklós, Ady Endre vagy József Attila nevét is szerelmes versek költőjeként.

Kamaszkorom küszöbén többször éreztem már úgy, hogy könnyebb lenne költőként a sorokat leírni, mint így tizenpár évesen ezzel az érzéssel a harcot megvívni. Későn érő típusként eleinte jókat mosolyogtam a barátaimra, akik minden addigi méltóságukat eldobva alázkodtak meg a szerelem istennője előtt. Vad oroszlánokból csaholó kiskutyák lettek, ha megjelent a kedves, aki pórázon vezette őket. Rózsaszín felhőbe burkolózva, Ámor nyilaival megtűzdelve vesztek el sorra a társaim. A segélykérő kiáltás most az én torkomból szakadt fel, de bizony süket fülekre talált, mert a turbékoló galambokat még ez sem riasztotta meg. Egy szép tavaszi napon, amikor a szikrázó napsugarak harmatcseppekkel játszottak az iskola udvarán, arra eszméltem, hogy egyedül maradtam a pályán a labdámval. Miközben arra vártam, hogy a haverokkal egy jó kis labdacsatát lejátszunk, azoknak fontosabb volt a „kedves” szórakoztatása, kívánságainak teljesítése. Számat mosolyra húzva jutottak el verssorok eszembe: „Szerelem, szerelem, átkozott gyötrelmem...”, és már éppen lendületben voltam, hogy a csengő hívó szavára a következő órára siessék, amikor is egy titokzatos idegen ütközött belém az iskola bejáratánál. „Milyen volt szőke, nem tudom már...”, mert a tavaszi napsütésben villámsapásként ért el engem is ez az érzés. Gesztenyebarna szemeivel, szőke hajával és mahagóni illatával azonnal a rabja lettem, de még fel sem eszméltem önkívületi állapotomból, ő már tovább is lépett.

– Ki ő? Ki ez a lány? – makogtam.

De senki sem figyelt rám, én pedig, mint egy holdkóros, követtem az ismeretlent. A vad oroszlánból itt is eltűnt a vadság meg az oroszlánság is... Egész nap a titokzatos idegent figyeltem, és végül is sikerült kideríteni, hogy kit is tisztelhetek benne. Testvérvárosunk, Karcag tanuló vendégeskedtek pár napot az Id. Kovács Gyula Általános Iskolában. A vendégek különböző iskolai programokon vettek részt, én pedig egész idő alatt a lányt kerestem, kutattam, fürkésztem. Próbáltam a közelébe kerülni, a nevét megtudni, míg végül a délutáni sportvetélkedőn elég erőt és önbizalmat érezvén odamentem hozzá. Amikor azonban megszólaltam volna, a hangom félúton elakadt a torkomban. Nem tudom, hogy híres költőink ezt a helyzetet hogyan oldották meg, de nem bántam volna, ha most legalább egy verssor eszembe jutott volna. De semmi... annyira megfogott a lány kisugárzása, hogy szinte megbabonázott. Érdekes lüktetést éreztem a szívem környékén, de a hang a torkomból csak nem jött elő. Ekkor ő rám nézett, és mosolygós arcával ennyit mondott:

– Szia! Vivien vagyok! – ekkor megtört a jég, Méhes Arnold magához tért, és életjeleket mutatott.

Barátok lettünk, sőt, annál kicsit több is. Kerestük egymás társaságát, sokat beszélgettünk a pár nap alatt, amíg itt voltak. A vibrálás ott volt köztünk, a mosolya, a kedvessége, a törődése a mai napig fogva tart.

Sajnos a távolság közénk állt, de én nem adom fel, harcolok, ameddig kell, hiszen egyszer úgyis az enyém lesz a legszebb lány, aki nem más, mint Vivien.

„Úgy kínlódom! Nappal, éjjel
Csak mindég rá gondolok:
Vaj’ kit csókol most ő kéjjel,
Szembe szállva reményemmel,
Hisz tőle oly távol vagyok.”

(József Attila)

Méhes Arnold, 8. osztály, Id. Kovács Gyula iskola, Bácskossuthfalva

Ludas voltam

Életem során nagyon sok élményben volt már részem, ezek közül mégis a legemlékezetesebb negyedik osztály végén történt velem.

Odahaza éppen építkezés volt. Téglatorlemék mindenfelé az udvarban. Az a nap is úgy indult, mint az összes többi. Reggel felkeltünk, megreg-

geliztünk, elhatároztuk az öcsémmel, hogy kirakjuk a hintaágyat az udvarra. Találtunk is egy kis helyet a belső udvarban, és már fel is állítottuk a szerkentyűt. Felváltva lökdöstük egymást mindaddig, amíg én ki nem repültem a hintaágyból a földre. Sikerült olyan szerencsétlenül esnem, hogy a bal karomat beleütöttem egy téglába. Fájdalmamban csillagokat láttam, de nem szóltam senkinek, mivel aznap nem volt otthon anya. Amikor este hazaért, csak akkor vallottam be, hogy milyen nagy baj van. Gyorsan fogta a grabancomat és bevitt a kórházba. Egy kis fényképeszkedés után már meg is lett a diagnózis. Elrepedt a csontocska. Begipszelték, és négy héten át viselnem kellett a gipszet. Kezdetben nagyon szomorú voltam, de aztán rájöttem, hogy járni még tudok, úgyhogy folyt tovább a játék a barátokkal. Voltunk pecázni, gyalogtúrázni és így hamar el is röpült ez a négy hét. Persze a java csak a gipsz levétele után következett.

Zűravarosan indult a szünidő, de a végén minden jóra fordult. Remélem, több ilyen élményben nem leszek részem.

Vékony Dominik, 6. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Tréfás mese

Hiszitek vagy nem, volt egyszer egy ember!

Az az ember elment egy városba, ahol nem volt egy ház sem. Vett magának egy csónakot, és elment csónakázni egy folyón, ahol nem is volt víz. Fogott egy halat, aminek szárnya volt. A hal fölroppent, és repült, csak repült, míg nem az ember leesett, és rázuhant egy fára, aminek nem volt ága. Az ága kihajtott a kabátján, ami nem is volt rajta. Az ember elment a boltba, vett egy tollat. Megírta a levelet, de nem volt papírja. Azt a levelet elküldte saját magának, de nem tudta a címét.

Hazament az ember, megkapta a levelet. Elolvasta a levelet, amiben nem is volt semmi.

Ennyi volt a mese mára, ki nem hiszi, járjon utána!

Kiss Anett, 5. osztály, Petőfi Sándor iskola, Magyarcsernye

A kakas

Az én kakasom minden reggel kukorékol, de ezt mi nem halljuk meg, mert az ólja, ahol él, a hátsó udvarban van.

A testtömege 3 kg körüli. A testhossza 40-50 cm. A lába 3-4 cm, és a sarkán van egy sarkantyú. A farktolla színes, a kültakarója pedig kékes fekete toll. Van két szárnya, amivel néha 1-2 cm-re felszökken. A nyaka rövidke és a torkánál kicsit lejjebb van a begye. A feje gömb alakú. Pöttyösi fekete szeme van. A csőre narancssárga, és van rajta két kis lyuk, amin keresztül lélegzik. Hullámos vörös taraja van. Ez a kakas egy szelíd háziállat. Barátságos, mivel hagyja, hogy először a tyúkok egyenek, és csak azután eszik ő. Elég visszahúzódozó, félénk madár. A viselkedése számomra megszokott. A kedvenc étele a kukorica és más zöldségfélék. Nincsenek ismertetőjegyei. Le lehetne vágni és akkor lesz belőle hús, amit megehetünk, de mi ezt még egyelőre nem tervezzük.

Azért szeretem, mert aranyos. Remélem, hogy még sok évig köztünk marad, és hogy nem pusztul el.

Ördög Gabriella, 4. osztály, Petőfi Sándor iskola, Óbecse

Mátyás király szakácsnője voltam

Egyszer, egy szép napkeltén a király szólított a palotába.

– Szakácsasszony, a reggelimet kérem!

– Mindjárt hozom! – feleltem.

Lovacska – Gabriella Tímea, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Vittem a király elé a pecsenyét.
– Ízlik, csak máskor valami mást is kipróbálnék – szölt.
Elindultak vadászni. Ekkor gondolkodtam, mit adhatok a királynak ebédre.
– Hallevest – gondoltam. Hazaértek a vadászásból. A király kérte az ebédet:
– Szakácsnő, az ebédemet!
– Hozom! – mondtam. Hoztam szép, aranyos tálca az ételt.
– Ízlik, nagyon ízlik! – mondta Mátyás.
Utána rájöttem, hogy ma lesz a bál. Most azon is törhettem a fejem, hogy a bálban mit tálalok fel.

Gyuráki Vivien, 4. osztály, Kókai Imre iskola, Temerin

Az öreg halász és a tenger

Számomra ez a regény érdekes volt.
Először kicsit furcsa volt, de aztán rájöttem, hogy ez egy jó könyv. A történet egy halászlőről szól, akit Santiagónak hívtak. A halász 84 napig halászott sikertelenül. Az első 40 napon egy fiú is vele tartott. Majd a fiú szülei azt tanácsolták, hogy álljon át egy másik, sikeresebb hajóra. A gyerek ezt meg is tette, mert tudta, hogy ha nem így cselekszik, akkor apja megharagudna rá. A halász nap mint nap elment az ócska kis ladikjával halászni, és mindennap hordoznia kellett száz, meg ezer helyen foltozott vitorláját, de soha nem járt szerencsével. Nagy változás jött az életébe a 85. napon. Úgy tűnt, sikerrel járt, mert egy nagy hal akadt a horgára. Napokon át küzdött vele, mire aztán sikerült kifognia. Egy hálóra fogta és elindult a szárazföld felé. A partra érve nagy volt az ámulás-bámulás. A halnak csak a csontváza ért földet. Szegény ember tudta, hogy ezért a cápák a felelősek. Fáradtan és szomorúan elindult hazafelé. Útközben találkozott a kis legény barátjával, aki már nagyon aggodott érte. A fiú segített a halásznak, és amikor hazaértek, a gyerek hagyta aludni a halászt. Másnap reggel újra elment hozzá, de akkor Santiago még mélyen aludt. Letette a kávé az asztalra, vele együtt az újságot is. A gyerek elhatározta, hogy addig nem mozdul el vén barátja mellől, ameddig az föl nem kel.

Röviden ennyi ez a történet. Olvassátok el!

Pósa Vivien, 8. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Az én padtársam

Az én padtársam Nagy Natália, szereti a fagyit, mégsem Vanília.

Mindenkivel barátkozik, de senkivel sem civakodik.

Barna haja, barna szeme, mindig tudja, mi a lecke.

Enni nem szeret nagyon, mert nem erre akarja költeni a vagyonát.

Kedvenc tantárgya a torna, szeret távol ugrani a homokba.

Kedves lány Natália, szereti a fagyit, mégsem Vanília.

Mecek Mia, 6. osztály, Sever Đurkić iskola, Óbecse

A nevelőapám
– Temesvári
Zénó, 3. osztály,
Đuro Salaj iskola,
Szabadka

Élj a jelenben, emlékezz a múltra, és ne félj a jövőtől!

Mi leszek, ha nagy leszek? Ez a kérdés most már nagyon időszerű. Nyolcadikos vagyok, nemsokára befejeztem az általános iskolát, s döntenem kell, hogy hova, merre tovább.

Vasárnap délután van, fekszem az ágyon a szobában, elmélkedek. Visszagondolok a kisgyermekkoromra, az óvodára, amikor le kellett rajzolnunk, hogy mik leszünk, ha nagyon leszünk. Már akkor tudtam, hogy állatorvos leszek. Más foglalkozást ezidáig el sem tudtam volna képzelni. Kutyákkal nőtem fel, az egész család állatbarát. Anyukám több mint húsz éve menti a bajba jutott kutyusokat az utcáról, vele együtt már sok időt töltöttem állatorvosi rendelőkben, kutyamenhelyeken, így aztán közelről megismerhettem ezt a foglalkozást. Ahogyan azonban közeleg a választás napja, elbizonytalanodtam. Azt fontolgatom, legyen-e inkább ügyvéd, orvos, kriminológus vagy valami más, ami még meg nem fordult a fejemben. Honnan tudjam, hogy mivel szeretnék egy életen át foglalkozni? Bárhogy is döntök, a szüleim támogatnak. Apukám azt szeretné, hogy inkább logikusan döntsek, anyukám pedig, hogy a megérzéseimre hallgassak. Így hát egy cseppet sem könnyű. Azt azért már eldöntöttem, hogy gimnáziumba megyek az általános iskola után, általános szakra. Négy év múlva, 18 évesen már biztosan tudni fogom, hogy melyik egyetemre szeretnék felvételizni, ugyanis akkor már idősebb leszek, s jobban tudni fogom, hogy mit is szeretnék valójában.

Christopher Paolini idézetében – „Élj a jelenben, emlékezz a múltra, és ne félj a jövőtől!” magamat fedezem fel. Dolgozom és igyekszem, hogy elérjem a céljaimat és megalapozzam a jövőmet, így nem is félek tőle, inkább kíváncsian várom, mit hoz majd nekem, de közben szívesen elmélkedem a múlton.

Radenović Anita, 8. osztály, I. G. Kovačić iskola, Szabadka

Gyümölcsök

A gyümölcsöket nagyon szeretem, mindegyiket megeszem. Szinte mindegyiket szeretem, sokféle terem a kertünkben.

Lehet piros, zöld, sárga, lila, finom édes, lédús barack, ropogós zöld alma, vagy egy érett eper, én mindet megeszem.

Savanyú a citrom, de kifacsarva a legjobb. Zamatos a meggy, tele van a kert.

A gyümölcsök egészségesek, turmixban is elkészítheted, de csak házilag, mert az a legfinomabb!

Curnovics Kitti, 6. osztály,
Hunyadi János iskola, Csantavér

A balett-tanárnőm és az edzőóráim

A balett-tanárnőmet Jovanának hívják. Huszonhat éves.

Hosszú, szőke haja van, és mindig szép a frizurája. Amikor jön edzésre, leginkább kontyba köti a haját. Divatosan és sportosan öltözködik, nekem nagyon tetszik a stílusa. Mindig kedves és jókedvű, habár nagyon szigorú is tud lenni. Amikor elkialtja magát, mindenki megszeppen. Szerintem jó, hogy szigorú, mert így többet megtanulunk.

Hetente öt edzőórám van, kedden, csütörtökön, pénteken, szombaton és vasárnap. A mi kosztümjeink mindig gyönyörűek. Évente négy versenyünk és egy évzáró fellépésünk van. Nagyon élvezem a balettóráimat, és még jobban örülök, amikor fellépésünk van. Nagyon tetszik a társaság is a baletten. Mindannyian jól ismerjük egymást, mindig viccelődünk és nevetünk.

Mindenkinek ajánlom, hogy járjon sportra, mert az egészséges, sőt jó szórakozás is!

Malenica Lana, 6. osztály, József Attila iskola, Újvidék

TUDÓSOK

Newton mellé temetik Stephen Hawkingot

A márciusban elhunyt Stephen Hawking világhírű elméleti fizikus hamvait június 15-én helyezik örök nyugalomra Nagy-Britanniában, a Westminster Abbeyben, Isaac Newton sírja mellett. Newton 1727-ben temették el, ott nyugszik a közelében 1882 óta Charles Darwin is.

A korunk egyik legnagyobb elméjeként emlegetett tudós 1942. január 8-án született Oxfordban. Tizenhét évesen került az Oxfordi Egyetemre, ahol fizikából szerzett diplomát kiváló eredménnyel. Kozmológiai-asztrofizikai tanulmányait Cambridge-ben folytatta, 1966-ban szerzett doktori fokozatot.

Az egyetemi évek alatt gyógyíthatatlan betegséget (amiotrófiás laterálszklerózist, ALS-t) diagnosztizáltak nála, amely a mozgató idegpályák elsorvadásához vezetett. Kezdetben bottal járt, de 1969-ben végleg tolokocsiba kényszerült, a bénulás elhatalmasodása után fej- és szemmozdulatokkal vezérelhetővé tett beszédsszintetizátor segítségével tudta már csak megosztani gondolatait. Bár az orvosok rövid időt jósoltak neki, a csodával határos módon több mint öt évtizedet élt betegségével, amely elméjét nem rombolta le.

A legnagyobb tudományos érdeme, hogy olyan alapvető, mégis nehezen összeegyeztethető fizikai elméletek összehátrkításának szentelte az életét, mint a gravitáció, a kvantummechanika, a termodinamika és a kozmológia. Az általa űzött műfaj jellegéből adódik, hogy gyakorlati bizonyíték vagy éppen cáfolat csak elvétve akad az elméleteire – amelyek egy részét többen vitatják is –, a hatásuk azonban megkérdőjelezhetetlen.

Hawking imádta a popkultúrát, az meg őt viszont. Simpsonék, Star Trek, Futurama, Agymenők – a tudós előszeretettel ment a tévébe saját magát alakítani

KUTATÁS

Szkennelő drónokkal térképezik fel Szicília barlangjait

Luca Parmitano űrhajós segített felderíteni egy Szicíliában levő barlangrendszeret. Egy drónt használtak ehhez, amely a mélybe szállt és feltérképezte a környezetet – ami nem kicsit emlékeztet a Prometheus című filmben látott felderítő módszerre.

Az Európai Űrkutatási Hivatal éveken át tesztelt különféle új technológiákat és eszközöket az űrben és a föld mélyén. A föld alatti munkához ugyanis hasonló készségek kellenek, mint az űrben. A kutatók sötétben, szűk helyeken dolgoznak és magasban függnek a magukkal vitt eszközökön.

VIDEOJÁTÉK

Tarol a magyar fejlesztők játéka

Magyar fejlesztők indítottak közösségi kampányt videojátékuk finanszírozására Kickstarteren. Az érdeklődés olyan nagy, hogy már a féldőben összejött a remélt összeg. A Black Geyser: Couriers of Darkness (Fekete Gejzír: A sötétség hírnökei) című szerepjáték egy izometrikus nézetű, csapatalapú, egyjátékosos, valós idejű, de megáltható, stratégiázósabb RPG, amely stílusában és hangulatában is a műfaj klasszikusának számító Baldur's Gate-et vagy a 2015-ös Pillars of Eternity-t idézi.

A magyar csapat 50 ezer eurós (15,8 millió forintos) célkitűzése bő két hét alatt simán össze is gyűlt. A játék tervezett kiadási ideje 2019 augusztusa. Windowsra, Macre és Linuxra lesz elérhető Steamen és GoG-on keresztül.

Luca a CAVES-X1 expedíció csapatához csatlakozott és a Sciacca melletti La Cuchia barlangokat járták be. A csapat május 19-én érkezett a helyszínre, ahol két napot töltött. A kutatók százméteres mélységben is jártak, a barlangokban a levegő hőmérséklete néhol elérte a 37 Celsius-fokot is. Emiatt hűtőmellényeket viseltek – ez szintén olyasm, amit amúgy az űrhajósok használnak.

Parmitano egy Flyability drónnal közelítette meg a nehezen járható részeket és azokat a helyeket, amelyek túl veszélyesnek bizonyultak az embereknek. A drónon hőkamera van, ezzel térképezi fel, merre folytathat a barlang.

Az ESA szerint azért fontosak az ilyen expedíciók, mert ki tudják próbálni azokat az eszközöket, amelyeket majd a Marson is tudnak használni. (index.hu)

Nemkívánatos növények

Aki a virágot szereti, szinte nehezen fogadja el, hogy vannak nemkívánatos növények is. Pedig így van. Gondoljunk csak a gyomokra. A tudománynak egészen pontos magyarázata van. Eszerint azokat a növényeket nevezhetjük nemkívánatosoknak, melyek agresszívan terjednek, más kontinensekről érkeznek, és veszélyeztetik az eredeti, őshonos élővilágot.

Ha többet nem is, egy ilyen növényről már biztos hallottatok: ez az amerikai eredetű parlagfű. Az 1968-as Növényhatározó című kötetben még azt olvashatjuk e fajról, hogy ritka, adventív gyomnövény, amely terjedőben van. Húsz éve próbáljuk tűzzel-vassal irtani, de a belvárosi elhanyagolt parkoktól a parlagon hagyott szántókon és a kerteken át a zárt erdőkben haladó szekérutak szegélyéig már mindenütt ott van, mert egy rendkívül agresszív gyomnövény.

A parlagfű agresszivitására egyrészt a számos ökológiai tényezővel szemben megnyilvánuló nagy tűrőképessége a magyarázat. Egmagában azonban ez kevés lenne, eh-

hez kedvező szaporodásbiológiai adottsága is társul. Nagyszámú (egy-egy tövön néha több száz), apró fészekvirágzatában tömegesen érleli parányi kaszatterméseit, amelyeket könnyen felkap és széthord a szél. Agresszív terjedését elősegíti, hogy – mint a legtöbb bevándorló fajnak – az új hazájában nincsenek vagy csak nagyon kis számban vannak természetes ellenségei.

A nemzeti parkokban igyekeznek az adott környék sajátos növényzetét ápolni, ilyen helyeken tehát nemcsak a parlagfű ártalmas, hanem például a selyemkóró, az akác, a bálványfa vagy a keskenylevelű ezüstfa is, amelyet sokan olajfának ismernek.

Közülük a legnagyobb feladatot a selyemkóró, vagy más néven vaddohány irtása jelenti. Ez ugyanis, bár jó mézelő, a védett területeken komoly kárt okoz, mert kiszorítja az őshonos növényeket. Éppoly káros, mint a mély gyökerű, kiirthatatlan gyomok egy kiskertben. Repítőszőrös magvait messze viszi a szél, és

A selyemkóró határozottan szép növény, de rendkívül káros

ha lekaszálják, ezernyi helyen sarjad újra. A selyemkóró gyökere ráadásul olyan anyagot termel, amely után számos gabona-, és más növényfaj nem képes életben maradni a területen.

A legújabb és igen veszélyes inváziós növény a kaukázusi medvetalp, ami nagyon súlyos, égési sérüléshez hasonló bőrirritációt okoz.

Felismerjük a parlagfűvet?

Tudod-e?

A parlagfűvet kikelése után, azaz májustól kezdve kell irtani a terület kapálásával, kaszálásával és gyomlálásával. A virágzása augusztus elején kezdődik: ekkor a levegőbe kerülő milliárdnyi pollenszemcse okozza az érzékeny emberek allergiás megbetegedését. A növényt folyamatosan kell kaszálni, különben még agresszívebben szaporodik.

Íme a magvak, melyek messzire röppenve, hosszú idő után is életképesek

Agresszivitásra a rovarvilágban is van példa. Az amerikai fehér medvelepke (Hyphantria cunea) az 1950-es évek legelején került Európába a behozatali áruba keveredve (hasonló módon – banánszállítmányban – már zöld mamba nevű mérges kígyó is került hozzánk, ez azonban szerencsére nem tudott megmaradni). A medvelepke, agresszív terjeszkedése miatt, néhány év alatt meghódí-

Amerikából származik a fehér medvelepke is

Agresszivitás az állatoknál

A teknős ugyan lassú, de messzire elér

totta szinte az egész ókontinentst. Ebben az esetben is fontos tényező volt, hogy természetes ellenségei gyakorlatilag hiányoztak. Emellett azonban az is szerepet játszott gyors elterjedésében, hogy a hernyói polifágok, azaz szinte minden lombos fa levelét elfogyasztják, ráadásul a lombkoronaszintben táplálkoznak. Fiatalon közös szövedékben élnek, később azonban, miután megnőttek, a nagyobb tápanyagigény miatt elhagyják a védelmet nyújtó köteléket, és szétmászak. Ilyenkor szívesen ejtik le magukat az alsóbb ágakra, így az utak melletti fákról szekerekre és teherautók pony-

vára is potyognak, amelyek azután szerteszét hurcolják őket.

Az agresszív terjeszkedésre a gerincek körében is találunk példát, amit azt a vörösfülű ékszer teknős „világhódító karrierje” is bizonyítja. Ez az Egyesült Államok középső és déli felében, valamint Mexikó északi részén őshonos faj hazájában a víz alatti növényekkel dúsan benőtt mocsarak és tavak ragadozója. Az alig ötdeciméteres nagyságú, színpompás (mesterségesen tömegesen keltetett) apróságokkal az élelmes állatkereskedők a hetvenes évektől szinte az egész világot elárasztották.

Nagyon sokan csak a vásárlást követően döbrentek rá arra, hogy a vörösfülű ékszer teknős megfelelő körülmények között rendkívül gyorsan megnő. Az akváriumokat, terráriumokat kinövő kedvenceket pedig gyakran engedték szabadon egykori tulajdonosaik. Csak ekkor derült ki, hogy e faj rendkívül jó alkalmazkodóképességű, és előbb-utóbb az őshonos vízi teknősök táplálékkonkurensává válhat.

Gárdonyi Géza

A macska

A gimnázium első osztályát Budapesten jártam. Egy öreg házaspárnál laktam, s délutánonként magamra maradtam a szobámban. Az ablaknál, egy kalitkában két éktelen hangú kanári süvöltözött folytonosan. Nem bírtam tőlük tanulni. Hát azt cselekedtem, hogy egy újságpapírossal föl-fölcsaptam a fejem fölé, ahol a madarak kalitkája lógott.

Ilyenkor meg-megijedtek és elhallgattak. De csakhamar megint újrakezdték a nótát.

Hogy én már untam a csapkodást, azt találtam ki, hogy én is füttyültem.

A zsebkésemet tettem az ajkam elé, s ily módon élessé vált a füttyülésem. Persze akkor magam se tudtam tanulni, de legalább gyönyörködtem abban a gondolatban, hogy a kanárik éppúgy bosszankodnak az én füttyülésemen, mint én az övékén.

Egy nagy kandúr macskája volt a gazdámnak, vörhenyesfehér.

Egyszer, ahogy így süvöltök, előfut az ágy alól, az asztalra ugrik, és nyávogva néz rám, azután meg a vállamra lép, és ott nyávog.

Látszott rajta, hogy a süvöltés bántja. Ahogy a süvöltést abbahagytam, visszament az ágy alá. Megint süvöltök, megint előfut.

Most már föltérdeltem az asztalra, és igen mulattattott, hogy ő a hátamra ugrik, és nyavukol. Azután összetettem két széket, annak a karfájára térdeltem föl.

A macska ott is rám futott. Hát eddig csak értem az állat magviseletét. De hogyan magyarázzam meg, hogy egyszer, mikor az udvaron magam untából süvöltöttem, a macska nyávogva futott hozzám a pincéből vagy a padlásról, s mindaddig nyugtalankodott, míg csak abba nem hagytam. Hiszen az lett volna a természetes, hogy ha őt bántja a hang, ne hozzám fusson, hanem menjen el minél távolabb; a pincébe, padlásra különben se hatolhatott el a hang olyan erősen, hogy annyira bánthatta volna a fülét, mint abban a zárt, csendes szobában.

De ő hozzám futott, előjött, akárhol volt is.

Egyszer az asszonyom a csirke nyers apróságait bízta rám, hogy adjam a macskának.

Én, mint afféle unatkozó gyerek, nem vettem egyszerűen oda, hanem – egy szivattyús kút volt az udvaron félig a tűzfalba építve, arra dobáltam fel.

A macska éhes volt, mohón ugrott fel mindannyiszor a falatokért, és én mulattam az ő ugrádozásán, ágaskodásain.

Ez megtörtént többször is.

A ház csendes volt, noha háromemeletes, de gyermekek nem lakta benne. Így magyarázható meg, hogy valahányszor az asszo-

nyom baromfit ölt, a macska előjött a kés köszörülésének a hangjára.

Hanem egyszer mégis – a háztetőn járt-e vagy hol – nem jött elő.

– Hol az a macska? – kérdezte az asszony.

– Ugyan, hívd elő. Én az ajtóban álltam, és a késpengét az ajkam elé tettem.

Hát a macska csakhamar megjelent.

Másnap délután elbeszéli az asszonyom egy vendégének, hogy én hogyan betanítottam a füttyszóra a macskát. Kérte, hogy tegyek próbát.

Hát a macska meg is jelent, s a lábamhoz dörgölődött.

– Ez semmi – mondom akkor –, a macska nekem másképp is engedelmeskedik.

Azzal, hogy az udvaron álltunk, azt mondom neki: – Hopp, fel a kútra!

Azzal olyanformán mozdítottam a kezemet, mintha ennivalót dobnék a kút tetejére. A macska rohant az öl magas kőkútra, és ott jobbrabálra ágaskodott.

Lehívtam, megint felküldtem. A nézők bámultak rajta, s nem értették persze, hogy miért engedelmeskedik nekem a macska, én meg nem magyaráztam el.

De azt hitték a házban, hogy macskabűvölő vagyok.

Bicskei Anikó illusztrációja

Antonio Bonfini

Mátyás király

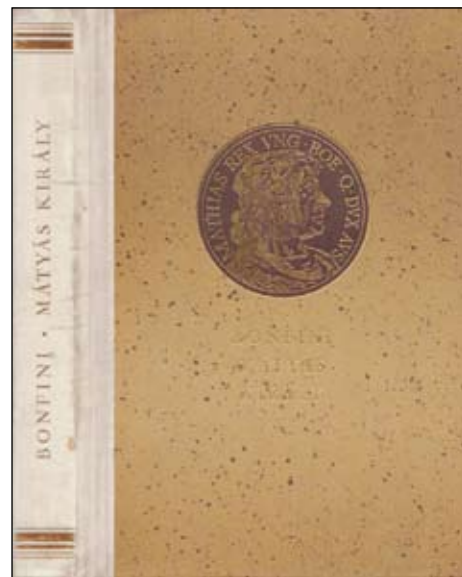
Másnap mindkét felől hadirendbe álltak. Midőn Mátyás a szembenlevő parton a közepre vezetve megjelent, a seregek nyomban letérdeltek és hódolva köszöntöttek Magyarország királyát. Egy órán át oly nagy volt az ujjongás, miközben végtelen örömben hullott a könnyük, s oly nagy volt a trombitaharsogás, dobpergés, ércgyűk dörrenése, hogy majdnem leszakadt az ég. Ehhez járultak a katonák kiáltozásai, a seregek tomboló felkiáltásai, a fel-feltörő hatalmas örvendezés. Jó ideig tartott az ujjongással versenyző örömkítőzés. Amint ez kissé lecsendesedett, a főurak közelebb mentek. Ugyanígy tettek a csehek is, hogy jobban hallják egymás beszédét. Akkor Vitéz János váradi püspök, mint a követség feje a folyó partján a következőket mondotta:

– Üdvözlég, Mátyás, Magyarország király, kit a magyarok országtanácsa és népe, ami még senkivel sem történt, egyhangú szavazattal rendelt fejedelmévé és királyává. Üdvözlég, magyar nemzet egyedüli reménysége! Üdvözlég, Corvinus-nemzetség szentséges ivadéka!

Boldog és szerencsés legyen mind egész Magyarországnak uralkodásod kezdete és módfelett üdvös a keresztény hitnek is. Siettet Magyarország, vedd kezvedbe a kormány gyeplőit, uralkodjál igazságosan és oltalmazd meg szerte birodalmad határait. Ez országgyűlési végzésből értsd most, mennyire félt, mily szeretettel kíván vissza, miért akart inkább ifjan téged választani királynak, mint bölcs belátású, tapasztalt, érett korú férfiakat. Megértette, hogy uralkodásra temettél, s amit nagynevű atyádnál tapasztalt, mindazt a jövőben benned reméli és találja fel. Míg Corvinus vezérelte, gondozta, kormányozta, minden tornyosuló veszedelmet legyőzött, sokáig virágzott és sok hadat viselt szerencsésen. Nagy fejedelmeket utasított vissza, hogy most is Corvinus-kéz kormányozza. Reméli, hogy te nemcsak atyád mása leszel, hanem nagyobb hatalom birtokában atyád nevét is mindenképpen felülmúrod. Eltökélte magában, hogy bárhol is vagy, nemcsak kívált, hanem, ha ki nem adnak, erővel is visszahoz, s fegyverrel torolja meg halálod, ha idegenek bűne elveszít. Ennyi veszedelemnek ugyan elejét vette a kegyes és bölcs cseh király, ki ügyesen kiragadott a németek kezéből, hogy megőrizzen a magyaroknak. Bár emberség és szövetség kötelezte erre, Magyarországnak ezt mégis örökös jótéteményként kell számon tartania. Most örök hálát mond és a kapott jót tetézve viszonzozza. Hogy hálátlannak ne lásd, e nagytömegű aranyat adja ajándékkul, s ha szükség lesz rá, még többet is ad; a csehekkel örök barátságot köt és ígéri, hogy a Podjebrádok halhatatlan jótéteményét sohasem feledi. Főrendek! Bármiben egyezik meg Mátyás a ti királyotokkal, Magyarország mindazt elfogadja és állja. Megvalljuk azt is, nem kicsiny hálával tartozunk nektek azért is, hogy királyunkat ép-ségben adjátok át, s hogy ily nagyszerű disszel és nemes lovasság kíséretével megtisztelve ide vezettétek. Most tehát adjátok át Mátyást, s Mátyásnak nemes királyotokkal kötött szövetségét mindketten tartsuk meg mindörökké.

Szavainak végeztével nyomban átkelt a folyón; vele volt ládában a pénz. Félrehívta Vikto-

rint, a cseh király fiát, és pontosan lefizette neki a kialakított váltáságot.

Míg a fizetés tartott, Mátyás a túlsó partról hálás köszönetet mondott hazája népének, hogy őt, ki méltatlan a királyságra s még alkalmatlan is, egy ily nagy és mintegy isteni ajándékkal megtisztelték. Hiszen sokkal tartoznék hazájának már csak azért is, hogy így, közóhajra kéri vissza. Ígérte azután, sohasem kíméli életét, a hosszú fáradozásokat, a nagy veszedelmeket kerülni nem fogja; ne hihesse senki, hogy hazája meggondolatlanul ékesítette fel őt ily nagy méltósággal. A cseh királlyal kötött szerződését mindenképpen őszintén, szentül megállja. Végezetül, hogy magyarok és csehek egyaránt jó reménységgel legyenek felőle, megígérte: míg él, megkülönböztetés nélkül bánik velük s az lesz fő gondja, hogy az emberek reménységét betöltse, hazája várakozásának eleget tegyen, atyja érényének alatta ne maradjon és senki előtt hálátlanság bűnébe ne essék.

A jámbor ifjú alig tudta elmondani ezt, amikor könnyektől fojtogatva elhallgatott. A jelenlevő csehek mind fogadkoztak, hogy szentül megtartják a kötött barátságot, szövetséget. Erejüket meg fegyvereiket a magyaroknak és a királynak ajánlották; mindig készek segíteni, bármi szükség lenne; ígérték, hogy menten ott lesznek.

Latinból fordította: Geréb László
(magyarázat: ivadék – leszármazott, Corvinus – Mátyás király családjának neve)

Mátyás 560 és 575

Ajánlóm címe nem valamiféle megfejtésre váró kód vagy egy titkos ügynök fedőneve, hanem arra utal, hogy 2018-at Mátyás király-emlékévként nyilvánították, mégpedig születésének 575. és trónra lépésének 560. évfordulója alkalmából. Ugyan kissé furcsállom, hogy nem kerek évfordulón emlékezünk meg Hunyadi Mátyásról, de ha már így találták ki nekünk, akkor nézzük meg, hogy ki is volt ez a mai napig legendás uralkodó.

Most eltekintek attól, hogy bemutassam Mátyás életrajzát, hiszen ezt sokan ismeritek. Ehelyett egy olyan részletet ajánlok a figyelmetekbe, amely Mátyás király uralkodásának kezdetét mutatja be. Az Antonio Bonfini vagy magyarosan Bonfini Antal olasz történétíró által írt munka nem a legkönnyebben olvasható szöveg, de hát szeretjük a kihívásokat!

Bonfini hangja igen elfogult, és kizárólag pozitívan szól a magyar királyról, ez azonban nem meglepő, ha tudjuk, hogy hosszú időn keresztül élt Mátyás udvarában, aki a történész mecénása is volt, tehát anyagilag támogatta őt. Antonio Bonfini megbízást kapott egy, a magyar történelmet megőrkítő könyv megírására, amelyben sok teret szentel Mátyásnak. Akkoriban, amikor még nem volt Instagram, Facebook és menedzser a sztárok mellett, ez egy elég jó módja volt az imidzs (arculat) építésének. És nem is Bonfini volt az egyetlen, aki ezen dolgozott. De hogy ki a másik ilyen figura? Arra is fény derül a jövő héten, ahogyan arra is, hogy mi köze volt Mátyásnak Drakulához...

Herédi Károly

Hány nyelven beszélnek a világon?

A világon több mint tízezer nyelven beszélnek az emberek, legalábbis erre a megállapításra jutottak a brit nyelvészek. Az általuk összeállított lista szerint a beszélt nyelvek száma több mint kétszerese az eddigi feltételezettnek, s a legtöbb nyelvet kevésbé fenyegeti a kihalás veszélye, mint gondolták. A kutatók szerint teljesen alaptalan az a feltevés, hogy a ma beszélt nyelvek egyharmada hamarosan kihal, de tény, hogy néhány sarkvidéki, Amazonas menti, délnyugat-afrikai és ausztráliai, még mindig gyűjtögető, vadászó életmódot folytató kicsiny nép nyelve mesterséges beavatkozás híján hamarosan eltűnik.

A lista szerint a „legnagyobb” nyelvek közé a kínai (1,1 milliárd ember beszéli), az angol (470 millió), a hindi (418 millió) és a spanyol (372 millió) tartozik. A francia nyelv – amelyet 124 millióan beszélnek – az elterjedtségi lista tizedik helyén áll, ezt rögtön a német követi (121 millió).

A legelterjedtebb nyelv azonban valójában az angol, mert ha összeadják mindazon országok lakóinak a számát, ahol az angol a hivatalos nyelv, akkor kiderül, hogy 1,7 milliárd ember beszéli ezt a nyelvet. A világ „legkisebb” nyelve viszont a bikya, amelyet már csupán egyetlen, 87 éves asszony ismer Kamerun és Nigéria határán. A következő a rangsorban a bishuo, amelyet ugyanazon a vidéken egy apa és fia beszél.

Európa legkisebb nyelve a finn nyelvvel rokon lív, amelyet Lettországból már alig *tucatnyian* használnak. Végül Európa legkisebb nemzeti nyelve az izlandi, 200 ezer ember beszéli.

A lívek egy aprócska finnugor népcsoport, akik a Kolka-félszigeten, Lettország északnyugati csücskében élnek. Ők a terület büszke őslakói, ám nagyrészt beolvadtak a lett többségbe. Számuk ma már kétszázharmincre tehető, nyelvüket pedig alig tucatnyian beszélik. A budapesti ELTE szerint nyolcan anyanyelvi szinten beszélnek lívül, és kb. negyvenen még valamennyire használják a nyelvet. A képen egy 1938-ból való lív festmény

Ezt tudod-e?

Veszélytelen állat a medúza?

A harang vagy gomba alakú, kocsonyás testű állat szinte minden tengerben honos. Testének 97 százaléka víz, ez segíti elő mozgását. A medúzák testét az élelemszerzésre és védekezésre egyaránt használatos csípős, mérgező anyagot termelő csaláncsejtek borítják. Ezek érintésre kipattannak, és ezzel egyidejűleg vágódnak ki és ejtenek apró sérüléseket azok a szigonyban végződő fonálkák, amelyek méregtartalmukat az áldozatba fecskendezik. A kellemetlen találkozás után a bőr rögtön megduzzad, kivörösödik, a méreg mennyiségétől függően jó darabig ég, viszket. A medúzák tehát korántsem veszélytelen állatok.

Mennyi az egy tucat?

A tucat tizenkettőt jelent. Feltehetően újlatin közvetítéssel a latin *duodecim* szóból származik, bár ősbibb eredetét is kereshetjük indiai, szanszkrit, pahlavi nyelvekben. A tucat alapszám, erre épül a tizenkettes számrendszer is.

Egy tucatnyi fánkot meg tudnál enni?

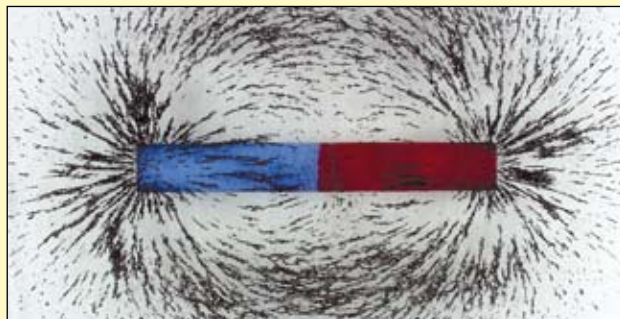
Miért hullanak ki a tejfogak?

Az első fogak csecsemőkorban nőnek ki, amikor a baba még szopik. Ezért nevezik őket tejfogaknak. A tejfogak aprók, fehérek, és nem tudnak tovább nőni. Miközben a gyerek növekszik, vele nő a feje, álla, szája. A tejfogak azonban kicsik maradnak, és messzebb kerülnek egymástól. Hatéves korban elkezdnek sorban kilazulni és kihullani, hogy helyet adjanak a nagyobb fogaknak.

Mi volt előbb: a tudomány vagy a technika?

A tudomány csak az írás feltalálását követő időben alakulhatott ki, mert írás nélkül pontos, lerögzített tapasztalatok nem gyűlhetek össze, és így nem kerülhetett sor ezek általánosítására sem. Termelés azonban már addig is volt, sőt olyan találmányok is születtek, mint a kerék, a csónak. Tehát technika előbb volt, mint tudomány. Persze a tudomány kialakulása visszahatott, mégpedig rendkívül termékenyítő módon a technika fejlődésére. A technika fejlődése egyre gyorsabb lett, és hatóereje is szédületesen megnőtt a tudomány befolyása alatt.

Mi a mágnesesség?

A mágnesesség egyes anyagoknak az a tulajdonsága, hogy vas- és acéltárgyakat magukhoz vonzanak. Mesterségesen a mágneset vasból vagy acélból állítják elő. A mágneses hatás a legerősebb a mágnes sarkain, a mágnes középső keresztmetszete pedig semleges. A középen eltört mágnes mindkét darabja ismét kétsarkú mágnes lesz. A középpontjában szabadon alátámasztott mágnes úgy helyezkedik el, hogy egyik sarka észak, a másik dél felé mutat. Az egymű sarkok taszítják, a különne-műek vonzzák egymást. A mágnes idővel gyengül. Ezt a gyengülést elkerülhetjük, ha a mágnes sarkait vasdarabbal kötjük össze.

Hajóóriások a tengerfenéken

Amikor három nap alatt elsüllyedt két ellenséges tengerészet büszkesége

A brit Hood és a német Bismarck csatahajók összecsapása az óriások csatája néven lépett be a történelembe. Ezzel a címmel könyvet is írtak róla, de kedvenc témája a tengerészeti hadműveletek iránt érdeklődőknek is. A csata azonban kizárólag azért tekinthető nagynak, mert a benne részt vevő hajók voltak hatalmasak. Valójában a legnagyobbak a világon, ha azoknak az országoknak a haditengerészetét vesszük figyelembe, amelyek akkor már hadban álltak. A japánoknak ugyanis voltak nagyobbjaik – a Yamato meg a Musashi –, de akkor még Japán nem lépett be a véres táncba.

Bár a Hood is meg a Bismarck is hatalmasak voltak – sportos kifejezéssel élve –, ugyanabba a súlycsoportba, de nem ugyanabba a korcsoportba tartoztak. A Hoodot még 1916-ban, az I. világháború idején kezdték építeni, mire befejezték, addigra a háború véget ért. A két háború közötti időszakban a britek erőfitogtatásként hajókáztak vele, hiszen ez volt a világ legnagyobb csatahajója. Amikor azonban kitört a II. világháború, a Hood már megette kenyere javát. Fegyverzete ugyan továbbra is félelmetes volt, 8 darab 381 mm-es, 12 darab 140 mm-es, meg egész sor különböző kaliberű légvédelmi ágyú alkotta. A pécézlata azonban bőven hagyott kívánnivalót maga után. Vele ellentétben a német Bismarck korszerű járgány volt. Méreteikről röviden: a Hood hossza 262,3, szélessége 31,7, merülési mélysége 10,1 méter, vízkiszorítása teljes terheléssel 48.360 tonna; a Bismarck hossza 251, szélessége 36, merülési mélysége 10,2 méter, vízkiszorítása 50.900 tonna.

1941. május 24-én ez a két szörnyeteg csapott össze a Dánia-szorostól délre. A Bismarck kísérőhajója a Prinz Eugen nehézcirkáló volt, a Hoodé a Prince of Wales nehézcirkáló, de a közelben volt további néhány brit hajó is. Azok azonban nem szóltak bele a csatába, a Bismarcknak pedig ez volt az első harci bevetése.

A hajók már húsz kilométeres távolságról elkezdtek tüzelni, aztán a csata néhány perc múlva el is dőlt. A Bismarck egyik lövedéke, áthatolva a Hood gyenge pécézlátán, mélyen a hajógyomorban, a lőszerraktárban robbant fel. Az iszonyatos robbanás kettészakította a hajót, a brit tengerészet büszkesége pillanatok alatt elsüllyedt. Késérőhajói jobbnak látták, ha lelécelnek. A német hajók legénysége örömmámorban úszott a gyors győzelem miatt, de hamarosan komoly problémával szembesültek.

A Prinze Eugen szinte karcolás nélkül megúsza, a Bismarck viszont három találatot is kapott, a lövedékek azonban nem robbantak fel. De a baj így is nagy volt, hiszen az egyik lövedék több üzemanyagtartályon is áthatolt, a nyílásokon pedig víz ömlött be, meg folyt ki rajtuk az olaj. A Bismarck kapitánya korábban elkövette azt a hibát, hogy nem vételezett üzemanyagot a sarkkör közelében levő tartályhajókról, ezért

A Hood

A Bismarck

az a veszély fenyegette, hogy üzemanyag nélkül marad. Meg nem is haladhatott teljes sebességgel, mert akkor gyorsabban fogyott volna a „leves”.

Miután a Bismarck egy csellel megszabadult az öt távolról követő brit hajóktól, majd útjára küldte a Prinz Eugen, Brest kikötője felé vette az útját. Hogy szándékát tudassa a főhadiszállással, meg kellett törnie a rádiócsendet. A britek ugyan nem fejtették meg a rejtjelezett üzenetet, de bemérték, honnan érkezett. És tudták, ki küldhette. Aztán amikor térképre vetették a tényállást, úgy festett, hogy a Bismarck egérutat nyert, és talán nem is tudják elcsípni. Hacsak...

Csupán két hajó volt, amely a Bismarckot le tudta lassítani. Két zsebhardozó, a Victorious és az Ark Royal, amelyekről duplaszárnyas Swordfish torpedóvető repülőgépek szálltak fel. Nyitott kabinos, kétségbejtően lassú, könnyű célpontot nyújtó gépek. Először a Victorious gépei próbálkoztak, bár a viharos tengeren alig tudtak felszállni, a sűrű esőben meg ködben pedig alig találták meg a Bismarckot. Halálmegvető bátorsággal támadták, de találatot nem értek el. Aztán következtek az Ark Royal gépei. Ezek közül az egyiknek sikerült torpedóját célba küldeni. Bár első pillanatban nem tűnt veszélyesnek a találat, hamarosan kiderült, hogy tizenöt fokos bal fordulat közben kapta el a kormánylapátot, és rögzítette. A Bismarck kormányozhatatlanná vált, hatalmas ívben körbe-körbe úszott. Ezen a pályán mozgott akkor is, amikor üldözői felvet-

ték a nyomot, és vért szimatolva bosszút lihegtak a Hood elvesztése miatt.

A King George V és a Rodney csatahajók főlénye eleve hatalmas volt a sérült Bismarckkal, és a már három napja riadó alatt levő, kimerült legénységével szemben. De ott volt még a Dorsetshire és a Norfolk cirkáló is, meg csatlakozott hozzájuk egy könnyűcirkáló öt rombolóval. Ezek a végső támadást megelőző éjszakán folyamatosan zaklatták a német hajót, amiben különösen a Piorun lengyel legénysége jeleskedett, hazájuk megszállása miatt fűtötte őket a bosszúvágy. Kárt azonban nem tettek a Bismarckban, tüzéségük ehhez gyenge volt, torpedóikat meg túl nagy távolságról lökték ki.

Aztán jött a reggel. A britek, akiknek óriási tapasztala és gazdag hagyományai voltak a tengeri hadviselésben, tisztában voltak azzal, nem engedhetik meg, hogy a német hajógyártás remeke elérje célkikötőjét. Oda küldték, ahova három nappal korábban a Hood került.

Néhány évvel ezelőtt a Bismarck roncsát körbejáró robotkamera felvételei alapján a kutatók alaposan felhervelték a briteket. Azt állították, hogy a német hajót nem az ágyútűz meg a torpedók süllyesztették el, hanem maga a német legénység, felrobbantva a lékelőtölteteket, nehogy a hajó a britek kezére kerüljön. Bárhogy is volt, a Hood, majd a Bismarck gyászos végzete előre vetítette, hogy a csatahajók uralma a tengeren a végéhez közeledik.

A világ egyik legjobb lemezlovasa volt

Aprilis huszadikán a rajongókat megdöbentette Avicii halálának a híre. Avicii a világ egyik legismertebb lemezlovasa volt. Olyanok is megszerették a dalait, akik egyébként nem rajonganak túlságosan az elektronikus zenéért. Halálának körülményei mostanában is foglalkoztatják a médiát.

Avicii svéd zenész, DJ, zenei producer Stockholmban született 1989. szeptember 8-án, Tim Bergling néven. Egy interjúban a névválasztásról beszélt, elmondása szerint az Avicii Dante poklához hasonlít, ez a pokol legmélyebb szintje a buddhizmus szerint, egy barátja mesélt róla, és ez megmaradt benne. Azután, amikor egy interaktív honlaphoz nevet keresett, jónak találta. Főleg azok után, hogy néhány másik nevet is kipróbált, de azok mind foglaltak voltak. Így lett végül Avicii.

Timnek három testvére van, David Bergling, Linda Sterner és Anton Körberg. Bátyja szintén lemezlovas volt, a hatására kezdett el ő is zenével foglalkozni. Ekkor még csak tizenhat éves volt. Tizennyolc évesen, 2008-ban bukkant fel az elektronikus zenei iparban, amikor elkészítette a Lazy Jones nevű Commadore 64 videojáték főcímdalának remix változatát. Ez lett az első szerzeménye és Lazy Lace címmel jelent meg. 2010-ben még mindig a saját nevét használta, Tim/Berg néven jelent meg a Bromance című instrumentális dala és még abban az évben elkészítette Seek Bromance címmel annak vokális változatát is. A dal ígéretesnek számított, felkerült a top listákra, a nagy áttörés pedig ezek után kezdődött.

Immár Avicii néven 2011-ben a Levels című zeneszámmal jelentkezett, amelyhez az Etta Jones által 1962-ben előadott, gospel ihletéssel készült Something's Got a Hold on Me című dalt használta. A Levels óriási siker lett, Avicii nevét pedig világszerte megismerték. A következő évben együttműködött David Guettával, közösen

készítették el a Sunshine című dalt, amely szintén nagy sikerű lett. Avicii-ra szakmai körökben is felfigyeltek, a dalt Grammy-díjra jelölték. Még ebben az évben kiadott néhány remixet, majd pedig a Silhouettes című dalt, amely kapcsán egy svéd énekesssel, Salem Al Fakirral dolgozott. Időközben Avicii-nek egyre több fellépése lett és egyre népesebb rajongótáborra.

Avicii 2013-ban adta ki első stúdióalbumát True címmel. A lemez dalai népszerűek és sikeresek lettek. Kiváltképp a fülbemászó Wake Me Up, amelyben Aloe Blacc énekel, a You Make Me, amelyben ismét közreműködött Salem Al Fakir, a Hey Brother, Dan Tyminski hangjával,

az Addicted to You, Audra Mae énekesssel, és a Lay Me Down, amelyet Adam Lambert és a Daft Punkból ismert Nile Rodgers közreműködésével készített. A lemez kapcsán az interjúban Avicii kifejtette, hogy úgy érezte, vissza kell nyúlnia a zenei gyökerekhez, a dalok hangzásban így az elektronikus zenéhez a country, bluegrass és egyéb népzenei elemek társulnak. A True óriási siker lett, a dalok pedig egymás után hódították meg a toplistákat. Második, egyben sajnos utolsó stúdiólemeze 2015-ben jelent meg Stories címmel. A Stories sikere a True-t követte. Erről is nagy sikerű dalok kerültek ki, kiváltképp a Waiting for Love, a For a Better Day és a Broken Arrows.

Nem volt azonban minden ennyire fényes. Avicii a népszerűségének a tetőpontján volt, ugyanakkor függőséggel és az ebből kialakult betegségekkel küzdött. Nem bírta a sztárélettel járó nyomást, az egészsége leromlott, így 2016-ban bejelentette a visszavonulását. Mint kiderült, ezt az élő fellépésekre értette, mert úgy érezte, inkább a stúdióban dolgozni tovább, elmondása szerint ugyanis számára ott kap minden értelmet.

Tavaly egy dokumentumfilm jelent meg az életéről, Levan Tsikurishvili rendezésében. A filmben közreműködik David Guetta, Wyclef Jean, Nile Rodgers, Tiesto és Chris Martin is. A rendező elmondása szerint a filmben nem csupán a sztár Avicii-t szerette volna bemutatni, hanem őszintén szólni arról is, hogy tulajdonképpen kicsoda Tim Bergling, milyen problémákkal néz szembe és mi árnyékolja be az életét. Avicii mindössze 28 éves volt, amikor meghalt.

Anne-Marie nosztalgiázik

Anne-Marie 2002 című dala már hetekkel ezelőtt megjelent, de nemrég egy érdekes videoklip is társult hozzá. Az új klip attól különleges, hogy Anne-Marie felidézi benne Britney Spears Baby One More Time, NSYNC Bye Bye Bye, Nelly Ride With Me, valamint Jay-Z 99 Problems című dalait és azok videoklipjét. Ezeket lenyűgöző módon egymásba szötte, a végeredmény pedig humoros és szórakoztató lett. Egyébként Anne-Marie a dalszövegben is utal az ismert popdalokra, mivel a refrént a négy említett dal címéből állította össze. A zeneszám megírásában Anne-Marie jó barátja, Ed Sheeran is segédkezett.

Kim Possible és Ron

Korábban arról írtunk, hogy készül a Kim Possible-ről, azaz a Kis tini hősről című rajzfilm élőszereplős változata. Nemrég kiderült a főszereplők kiléte is. Úgy tudni, Kimet Sadie Stanley, legjobb barátját, Ront pedig Sean Giambrone fogja életre kelteni. Stanleyt előzőleg a Nickelodeon Game Shakers című műsorában láthatták a nézők, Giambrone pedig az ABC The Goldbergs sorozatában játszik. A rajzfilm rajongóit megosztotta a választás. Egyeseknek tetszik a szerepválogatás, mások viszont hiányolják Kim égővörös haját és szerintük Sean jobban hasonlít Justin Timberlake-re, mint Ronra. Gyűlölködők is akadtak köztük, akik csúnya szavakkal illették őket és elkezdtek kampányolni, hogy fújják le a forgatást. Cole Sprouse sietett a szereplők védelmére: azt üzent a gyűlölködőknek, hogy nőjenek fel.

Izrael győzött

Nemrég lezajlott a 63. Eurovíziós Dalfesztivál, amelynek első ízben adott otthont Portugália. A megmérettetésre Lisszabonban került sor. A győztes Izrael lett, Netta Barzilai Toy című dalával. Netta különleges színpadi produkcióval érkezett, dala nagyjából a nők erejéről szól. Izraelnek ez a negyedik győzelme, dalát eleve esélyesnek tartották a fogadóirodák. A második helyen Ciprus végzett, a harmadik Ausztria lett, a negyedik Németország, az ötödik Olaszország, a hatodik Csehország, a hetedik Svédország, a nyolcadik Észtország, a kilencedik Dánia, a tizedik pedig Moldova. A végeredmény a zsűri értékeléséből és a nézői szavazatokból állt össze. Szerbiát a Sanja Ilić & Balkanika formáció képviselte, ők 19-ek lettek, Magyarországot pedig az AWS, amely a 21. helyen végzett. Az AWS modern metal dala kiűnt a túlnyomórészt pop dalokból álló mezőnyből, a fellépés remekül sikerült, energikus és látványos volt, nem spóroltak a pirotechnikával sem. Az AWS nem elégedetlen az eredménnyel, nagy öröm számukra már az is, hogy bejutottak a döntőbe, és máris több helyre hívták őket fellépni.

Jön A védelmező második része

Hamarosan új filmben láthatjuk Denzel Washington, pontosabban a The Equalizer, illetve A védelmező második részében. A film ezúttal is sok izgalmat ígér és vélhetően júliusban kerül a mozikba. A védelmező 2. tulajdonképpen az első rész folytatása. A filmet ezúttal is Antoine Fuqua rendezte. Az első rész 2014-ben jelent meg, egy nyolcvanas évekbeli sorozat alapján készült. A filmben megismertettük Robert McCallt, aki egyike volt a legjobb titkos ügynököknek, de mára visszavonult, csendes kispolgár lett, aki egy barkácsáruházban dolgozik. Magányos, álmatlan éjszakáit könyvolvasással és a közeli kávézó vendégeként tölti, mígnem megismerkedik egy lánnyal, ami ahhoz vezet, hogy összeccsap az orosz maffiával.

Jelige: „S”

Kedves Bizalmas sorok!

Hetedikes lány vagyok, és egy ideje már egy probléma nyomaszt. Az iskolámban van egy fiú, fiatalabb nálam, és lépten-nyomon molesztál. Nem múlik el egy nap se, hogy ne akaszkodna belém. Ha meglát az utcán, fenyeget, nagyon csúnyákat mond. Félek tőle és ezért nem merek ellenszegülni. Volt, hogy könyörögtem neki, hogy hagyjon békén, de ez nem ért semmit sem, még jobban csinálja. Az az igazság, hogy egy nagyon rossz hírű bandához tartozik. Nem egyszer, ha valaki nem tetszett neki, bicskával fenyegetőzött. Tudom, hogy családi problémái vannak, de szerintem ez nem ok arra, hogy a környezetét tönkretegy. Mit tegyek, hogy a fiú békén hagyjon?

Válasz:

Nagy gonddal fordulsz hozzánk, de annak nagyon örülök, hogy még mindig valamilyen módon megpróbálsz megértéssel lenni a fiú iránt, megérteni a helyzetét, keresed viselkedésének okait. Annak már nem örülök, sőt aggasztónak tartom, hogy ilyen sokáig tűröd a fiú viselkedését, hallgatsz róla, és nem kértél segítséget az iskoládban. Szerintem azzal, hogy elhallgatsz mások előtt a gondodat, az irántad tanúsított viselkedését, valamilyen furcsa módon engedélyt adsz neki, hogy folytassa ezt az erőszakot. A legjobb lenne, ha az osztályfőnöködhez, az iskola pedagógusához, pszichológusához fordulnál a problémáddal. Elsősorban nekik kell lépniük. Kapcsolatba kellene lépniük a fiú családjával, meg kellene próbálniuk segíteni neki és a család többi tagjának is. Nagyon valószínű, hogy azért viselkedik erőszakosan a környezetében lévőekkel, mert tehetetlennek érzi magát, nem tud változtatni a számára nagyon is rossz helyzeten. Ugyanakkor valahova tartoznia is kell, ahol elfogadják. Segíteni kell neki abban, hogy ki tudjon lépni az erőszakos körből, és hogy megtalálja a számára legmegfelelőbb, jó utat. Te viszont semmi esetre se hallgassál! Mondd el, hogy mi történik veled, véd meg önmagad! Kérjél segítséget!

Jelige: „Bóbita”

Kedves Bizi!

Egy 12 éves lány vagyok, és van egy legeslegjobb barátom, akivel az utóbbi időben nem értjük meg egymást olyan jól, mint régen. Igen gyakran össze is veszünk. Tudom, hogy nem gondolja komolyan a veszekedéseket, de van, hogy igencsak haragszok rá! Azon szoktunk összeveszni, hogy amikor én valamilyen komoly témába kezdek, úgy csinál, mintha semmit se mondtam volna, és valami ötdikről kezd beszélni. Nagyon szeretném, ha komolyabban venne! Jó lenne, ha legalább megpróbálna megérteni. Én a fiúkról szeretnék vele beszélgetni, moziba menni, szórakozni, de ezek a dolgok őt nem érdeklik. Mit lehet ilyenkor tenni?

Válasz:

Kedves Bóbita! Úgy látszik, hogy lassan nő a szakadék köztetek, elsősorban a bennetek és köztetek történő változások miatt. Úgy látszik, te a korábban érő tinik közé tartozol, ellentétben a barátoddal, aki még szívesebben játszana, és nem érdeklik a komoly szerelmi dolgok. Ő még nem készült fel, nem érett meg ezekre a témákra. Mivel a legjobb barátoddal van szó, sok más témáról is beszélgethettek, és megmondhatod neki, hogy mi az, ami bánt. Mondd el neki azt is, hogy mennyire zavar, hogy nem hallgat meg, és másra tereli a szót, amikor te valamilyen, számodra fontos problémával fordulsz hozzá. Tudnod kell azt is, hogy a fejlődés, az idő, változásokat hoz magával, és – hozzá hasonlóan – nemsokára ő is meg fog változni. Addig is, legyél vele türelmes. Azt, amit még nem tudsz vele megbeszélni, írd le a naplódba. Nagyon

sokszor már az is elég, hogy megfogalmaztuk a gondolatainkat, kifejeztük őket élő szóban vagy írásban. Naplózásakor önmagunk is meg szoktuk válaszolni a dilemmáinkat, megtaláljuk a megoldást a problémánkra. Jó lenne, ha egy kicsit nyitottabb lennél a környezeteden lévő más barátok iránt is. Biztos, hogy akad a szűkebb környezetben, az osztályodban még egy-két lány, akivel barátkozni tudsz, mert azonos dolog érdekli őket is. Közben azért ne hanyagold el a „legeslegjobb” barátódet se.

Jelige: „Párizs”

Hetedikes, 13 éves lány vagyok, és egy nagy gondom van, amivel nem tudok igazán mit kezdeni, mert saját magam vagyok a hibás. A gondom az, hogy az utóbbi időben igen gyakran megszökök az órákról. Régebben is megtörtént, hogy egy-két óráról, amikor nem készültem, leléptem, és ki is húztam magam a bajból. Mostanában azonban felszaporodtak az igazolatlan hiányzásaim, és az is megtörténik, hogy elindulok az iskolába, és nem megyek be az órákra. Ott lézengek az iskola körül, vagy a szomszédos kávézóban üldögélek. Az egészben az a legrosszabb, hogy magam sem tudom, miért teszek így. Amikor anyukám a szülői értekezleten tudomást szerzett a hiányzásaimról, nagyon megharagudott, de sikerült elhitetnem vele, hogy minden rendben lesz, hogy többé nem fogok egy óráról sem hiányozni. Azonban, amikor az iskolához érek... Az is a gondom, hogy otthon sem valami fényes a helyzetem. Kérlek, segíts! Mit tegyek, hogy megváltozzak?

Válasz:

Nem vigasztal és nem oldja meg a problémádat, de tudnod kell, hogy nem vagy egyedül ezzel a gonddal! Annak ellenére azonban, hogy sokszor nehéz megtalálni bizonyos magatartás valódi okát, kutatni kell, megtalálni az okot, amely az adott, általában helytelen viselkedés hátterében megbújik. Az ilyen viselkedés, az órákról való szökés nagyon sokszor burkoltan, de segélykiáltást jelent, hogy a környezeted figyeljen oda arra a valakire. A környezeted, a szüleid és a tanáraid figyelmét te is magadra szeretnéd fordítani. A szökések hátterében sokszor az iskolával kapcsolatos gondok állnak: a túl nehéz tananyag, az unalmas órák, az osztályban kialakult viszonyok. A család ismert vagy a felnőttek által titkolt problémái is kiválthatják, de valamilyen pszichés megbetegedés jele is lehet. Nagyon jó lenne, ha anyukáddal vagy egyedül elkészítenél egy listát mindarról, ami számodra zavaró tényező vagy megnehezíti az életedet. Így legalább megbizonyosodhatsz arról, hogy a gondok tényleg az iskolából erednek. Fordulj bizalommal segítségért az osztályfőnöködhez vagy valamelyik tanárodhoz, akiben megbízol, az iskola pedagógusához, pszichológusához. Mert azzal, hogy jelentkeztél és segítséget kértél, megtetted az első lépést a változások útján. És jó, ha ezen az úton nem vagy egyedül, támogatóid, segítőd állnak melletted, mert számos buktató, visszahúzó erő létezik. Az is jó lenne, ha édesanyáddal a jövőben őszinte lennél, és megpróbálnád visszanyerni az elvesztett bizalmat. Az iskolai gondjaidon sokat segítene, ha rendeződne az otthoni helyzeted. Mindenesetre az első lépés megtétele mellett a te akaratodra és kitartásodra is nagy szükség van ahhoz, hogy kilábalj ebből a helyzetből. Bátran előre!

Kérdéseitekre Bori Mária pszichológus válaszol
e-mail: bizalmas.sorok@gmail.com

Melyik ajtón lépnél be?

Nézd meg jól a képeket, és gyorsan válassz egyet az ajtók közül!

A választás a személyiségedről árulkodik

1. Vicces és kreatív személyiség vagy, akit derűlátás jellemez

Szeretsz gondoskodni a környezetedről, bármire képes lennél azért, hogy szeretteidet mosolyogni lásd, és képes vagy értékelni az élet egészen apró örömeit is. Az a fajta ember vagy, aki mindig készen áll a nagy utazásra, ahol egészen új benyomásokat, érzéseket tapasztalhatsz meg. Szívesen próbálsz ki mindent, amiben még nem volt részed, szereted a különleges dolgokat (beleértve a különleges gasztronómiai élvezeteket is), és érdeklődéssel hallgatsz mindent, ami számodra még ismeretlen.

2. Olyan személyiség vagy, aki kedveli az egyszerű életet

Rendkívül nyugodt és kiegyensúlyozott vagy, éppen ezért a legtöbb barátod, ismerősed szívesen fordul hozzád segítségért egy-egy fontosabb döntés meghozatala előtt. Képes vagy hideg fejjel gondolkodni, és maximuman beleképezed magad a másik sorsába, ezért tanácsaid a legtöbb esetben hatékonyak. Ez persze nem jelenti azt, hogy a te utad ne lenne kanyargós, és ne lennének problémáid, de pontosan tudod, hogyan kezeld azokat. Ez a hozzáállás mind a magánéletedben, mind a munkád során meghozza számodra a vágyott sikereket. Semminek nem szeretsz túlságosan nagy feneket keríteni, egyszerűen, csendesesen éled a mindennapjaidat. Ennek csak egyetlen veszélye van: egy idő után könnyen fáulttá válhatsz. Talán néha nem ártana, ha hagynád magad besodródni az izgalmak bűvöletébe, esetleg belevetnéd magad néhány kalandba, és kipróbálnál olyan dolgokat is, amilyenekben eddig nem volt részed.

3. Kreatív személyiség vagy, telis-tele étellel

Szereted magad körülvenni érdekesebbnél érdekesebb emberekkel, és minél több ilyen embert ismersz meg, annál inspirálóbban hat rád, annál jobban segíti a fejlődésedet. Bátor vagy és merész, semmi nem képes megijeszteni, és a kockázatvállalások sem állnak távol tőled, még akkor sem, ha néha bizony igencsak kellemetlen szituációkba sodród saját magadat. Ha kudarc ér, hamar talpra állsz, és akárcsak a fönix, fényesebb és erősebb leszel általa. Kreativitásod és a barátaid kapcsolataid kimeríthetetlen energiaforrást jelentenek számodra. Alkalmanként azonban te is rájössz, hogy túlfeszítetted a húrt, és bizony szükség van egy kis szünetre, csendre. Ilyenkor többnyire elvonulsz, teljesen elszigetelődsz mindenkitől egészen addig, amíg teljesen vissza nem nyered az erődöt.

4. Bölcs személy, nemes lélekkel

Minden bizonnyal szívből szereted az állatokat és a természetet, ahogyan az embereket is, akikre tudásod általában inspirálóan hat. Akkor találsz a legjobban önmagadra, ha valamiféle önkéntes segítő munkát végezhetsz, ugyanis a másokról való gondoskodás és támogatás ad értelmet az életednek. Az a legkülönlegesebb benned, hogy nemcsak másokat halmozol el a benned rejlő hatalmas szeretettel, hanem saját magadat is képes vagy elfogadni és szeretni. Pontosan tudod, hogy ha saját magadat szereted, akkor az egész világ szeretni fog.

5. Olyan személyiség vagy, akinek első a siker és a hírnév

Számodra talán az egyik legfontosabb dolog az, hogy mások elismerjenek, és ennek érdekében szinte mindenre képes vagy. Ugyanakkor csak kevesek rendelkeznek azzal az erővel és eltökéltséggel, amelynek köszönhetően rendkívül keményen tudsz dolgozni, ha a céljaid eléréséről van szó. Talán már gyermekkorodban is voltak olyan álmaid, amelyek megvalósításához a szükséges alapköveket már régen leraktad, kiépítetted az utadat, és erről az útról soha, senki nem tud eltéríteni. Intelligenciád segítségével van abban, hogy állandóan ragyogj, és egy olyan bájt kölcsönöz számodra, aminek csak kevesen tudnak ellenállni. A gond csak az, hogy időnként annyira élvezed a sikert és a hírnevet, hogy teljesen elfeledkezel a szeretteidről, és úgy érzed, képtelen vagy értékelni az élet apró örömeit. Pedig hidd el, az apróságnak tűnő dolgok időnként értékeesebb élményekkel gazdagíthatnak, mint bármilyen hírnév.

6. Magabiztos, dinamikus és rendkívül gyakorlatias személyiség vagy

Ezek a tulajdonságok segítenek hozzá a sikerhez és ahhoz, hogy az akadályokat viszonylag könnyedén le tudod küzdeni. Csak a hozzád közel állóknak mutatsz meg, hogy az erős, határozott külső meleg és nagy-lelkű belsőt takar. Ezzel a kettősséggel tudod megtartani életedben az egyensúlyt. Ugyanakkor néha elengedhetetlen lenne, hogy a hétköznapi emberek ne csak a szigorú, merev és hajthatatlan énedet lássák, hiszen olyan értékeket kaphatsz ezáltal tőlük, ami a te fejlődésedet is segítheti.

7. Bölcs személyiség vagy, nagy adag spiritualitással

Meglepő módon kötődsz a spirituális (szellemi, értelmi, lelki) világhoz, amit szeretnél teljes mértékben felfedezni és megismerni. Ha tehetnéd, akkor e téren a végtelenbe jutnál, fel, a legmagasabb csúcsokra. Szíved szerint bebolyonganád az egész világot, és mindenkit a kebledre ölelnél. Rendkívül kreatív vagy, már-már túlradó fantáziavilággal rendelkezel, és forradalmian új ötletekkel vagy képes meglepni a környezetedet. A konzervatív emberek egyenesen taszítanak. Ha bízol saját magadban, akkor kitűzött céljaidat könnyedén elérheted.

8. Furfangos, gyors észjárású személyiség vagy, akinek mindig sikerül megtalálnia a legjobb megoldást

Környezeted gyakran támaszkodik a szervezési ismeretekre és újszerű meglátásaidra. Akkor vagy a leghatékonyabb, ha megtalálod azokat az embereket, akikkel megfelelően, csapatban tudsz együtt dolgozni. Rendkívül kreatív és ügyes ember vagy, mindenféle tevékenységhez tehetséged van, főleg ahhoz, ami kétkezi munkát igényel. Feladataid végzése közben nagyon odafigyelsz minden részletre, mégis rövid idő alatt képes vagy megoldani a dolgokat, és mindig tiszta fejjel gondolsz végig mindent.

9. Értékeled a stabilitást és a jólétet

Mivel minden részletre alaposan odafigyelsz, és életed középpontjában a minőség áll, környezeted szívesen támaszkodik rád bármiben. Rendkívül büszke vagy arra, amit az életben elértél. Szereted a biztonságot és a kényelmet, igazi családcentrikus ember vagy, aki igyekszik megteremtetni ezt a biztonságot és az anyagi jólétet a szerettei számára is. Problémáidról, személyes ügyeidről nem szívesen beszélsz másoknak, pedig időnként érdemes lenne tanújelét adnod annak, hogy te sem vagy sebezhetetlen. Meg fogsz lepődni, hogy mennyi támogatást kapsz majd a környezetedtől.

Szépség szabályok meleg időre

Vége itt a jó idő, amire mindenki várt! Levehetjük a sok ruhát, és élvezhetjük a lenge, kényelmes, nyári viseleteket. Ám érdemes odafigyelni egy-két dologra, nehogy mindez ellenünk forduljon. Sajnos vannak olyan dolgok, amik sokat elárulhatnak az emberről. Ezek sokszor kiábrándítóak, esztétikailag hátrányosak, előnytelenek lehetnek. Íme pár tipp, mire figyelj a melegebb évszakban:

– A lábad mindig legyen ápolat, nyitott cipőben főként! A lekopott körömlakk, repedezett sarok igen illúzióromboló látvány, főként szép, feltűnő szandállal kombinálva.

– Fontos a megfelelő cipőméret. Soha ne vásárolj kisebbet vagy nagyobbat a lábméretednél! A nagyobb szandálban az ujjak a cipő elejébe „kapaszkodnak”, míg a kisebbről lelóg a láb. Az utóbbi feltörheti a lábat és lábdeformitást is eredményezhet.

– A lábbelid legyen kényelmes. A kényelmes nem feltétlenül lapos. Sőt! Orvosilag bizonyított, hogy az egészséges támasztékhoz 3-4 cm-es sarok kell.

– A nyári smink nem engedi meg a túl sok festéket. Használj UV-szűrővel ellátott termékeket. Egy kevés szempillaspirál, szájfény azonban az ápoltság benyomását kelti.

– Nem túl esztétikus látvány a csípőnadrag, ha viselőjének súlyfeleslege van, és elszorítja, „kettévágja” a csípőjét. Ne öltözködj mindenáron az aktuális divat szerint!

– A fehér szín nyáron jó választás lehet – mivel taszítja a napsugarakat, ezáltal pedig kevésbé lesz meleged –, de nem túl praktikus. Figyelj oda, hogy a fehér ruhában hová ülsz,

dölsz, mert kellemetlen meglepetés érhet. Lehet, hogy a foltot, szennyeződést nehéz lesz eltávolítani, de az is kellemetlen, hogy egészen hazáig kell feszengeni miatta.

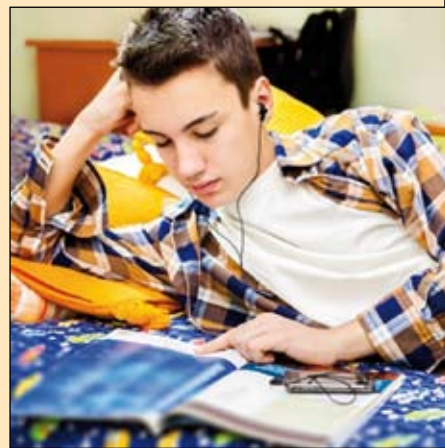
– Többet törődj a hajaddal, mint máskor! Egy héten egyszer tegyél fel pakolást, minden mosás alkalmával használj balzsamot, ne csak sampont. Egyrészt a napsugarak, a strandolás kíméletlenül bánnak a tincseinkkel, kiszívják, szárazzá teszik a hajunkat, másrészt sokkal többször kell hajat mosnunk, mert a fejbőr izzadása miatt fokozottan zsírosodik.

– Végül egy utolsó tanács: Ha csinosan szeretnél felöltözni, az lehet egyben kényelmes is. Nincs rosszabb látvány annál, mint ha egy lány szenved egy kényelmetlen öltözkében.

Fejleszd a memóriád!

Az izmaid növelése végett edzőterembe jársz, futsz, túrázol. Ugyanígy edzeni kell a tested legfontosabb részét: az agyadat is. Így gyorsabb és jobb lehetsz a tanulásban. Dolgoztasd a memóriád! A memóriát nagyban fejleszti, ha bizonyos dolgokra, eseményekre visszaemlékezünk, illetve ezeket másokkal megbeszéljük. Az agytevékenységet bármilyen, a memóriát érintő feladat (új adatok begyűjtése, azokra való emlékezés, azokról való gondolkodás) fejleszti. Kiváló gyakorlat ehhez, ha például elmeséled valakinek, hogy milyen érdekességeket láttál a múzeumban. Csinálj valami újat – többször! Azzal, hogy elkezded valami új dolgot cselekedni, máris új, értékes idegpályák kezdenek fejlődni az agyadban. Ne gondold nagy dolgokra, először kezd kisebb feladatok-

kal! Tanulj valami újat! Minél többet használod az agyad, annál jobban fogsz teljesíteni. Például egy új nyelv tanulásával arra készíted az agyad, hogy teljesen új módon gondolkodjon, új módon fejezd ki magad. Mozogj! Igen, valóban, a testmozgás nemcsak a testedet mozgatja meg, hanem az agyadat is. Szűk 20 perc mozgás megkönnyíti az információfeldolgozást és fejleszti a memóriát. Egyél étcsokoládét! A hal, a gyümölcsök és a zöldségek segítenek az agy működésének optimálisá tételében. Mégis, az étcsokoládé fokozza leginkább a teljesítményed. Amikor csokoládét eszel, az agyad dopamint termel. A dopamin segít abban, hogy gyorsabban tanulj, és több dologra emlékezz. Most már tudod, hogyan kell edzened az agyadat, itt az ideje, hogy hozzáláss!

Rend a lelke mindennek

Amikor leülsz tanulni, ajánlatos rendet tenni magad körül.

* A rendetlenség elégedetlenséget, nyugtalanságot, nyomasztó érzést, feszültséget gerjeszt, és állandóan figyelmet zavar más dologra, teendőre.

* Ha még csábító szórakozásokra is emlékeztet, végképp elvonja figyelmedet a tanulástól.

* Tedd félre mindazt, ami nem az éppen elvégzendő feladathoz kell!

Melyiket válasszam?

Szeretnél megtanulni játszani valamilyen hangszeren, de nem tudod eldönteni, hogy melyik a megfelelő számodra? Ebben zenetanárok vagy zeneiskolák tudnak leginkább segíteni, mi pedig abban, hogy felsoroljuk, mely hangszerek közül tudsz majd választani.

Zongora

A hangszerek királynőjének is nevezik ezt a billentyűs, polifón húros hangszert. Viszonylag hamar elsajátítható a kezelése, gyakorlással könnyen és gyorsan megtanulhatsz úgy játszani rajta, hogy mások számára is élvezhető legyen. A legjobb, hogy akár több szólamot is megszólaltathatsz rajta egy időben, s még énekelni is lehet hozzá.

Hegedű

Vonós hangszer, a hegedűcsalád legmagasabb hangolású tagja, méretre pedig a legkisebb. Ha úgy gondolsz, hogy te leszel az új Edwin Marton, vagy csak imárod Vivalditól a Négy évszaktól, itt az ideje, hogy kipróbáld! Jó, ha előre felkészülsz, hogy nem lesz könnyű!

Brácsa

A mélyhegedű, azaz a brácsa nagyobb, mint a hegedű, de a tartása azonos. Nehezebb és fárasztóbb rajta játszani, hiszen az ujjaknak nagyobbak a távolságok, nehezebb a vonó és a hangszer is. Mélyebb, erőteljesebb hangszíne van, mint „kistestvérének”.

Cselló

A gordonka, kisbőgő, vagy ha úgy tetszik a cselló, szintén vonós hangszer, nagy hangterjedelemmel. A hegedűcsalád tagja, de a csellót a földre kell támasztani, és mindig ülve játszanak rajta. A nagybőgő és a mélyhegedű között van méretben.

Gitár

Húros hangszer, ezen belül is a pengetős hangszerek csoportjába tartozik. Pengetővel és/vagy ujjal szólaltatják meg. Általában hat-húros, több mint 3 oktáv a hangterjedelme. A gitár lehet klasszikus, akusztikus, elektronikus vagy elektro-akusztikus. Nagyon sokoldalú hangszer, ezért is kedvelik annyian.

Furulya

Fafúvós hangszer, általában minden fúvós-hangszer-oktatást megelőző minimum egy év furulyatanítás, mert az alapokat ezen a hangszeren lehet a legkönnyebben elsajátítani.

Fuvola

Aerofon hangszer, családtagja az ajaksípós fúvósoknak. Nagyon egyszerű a hangképzése, nincs igazi fúvókája, a levegőáram szólaltatja meg a játékos ajkai által. Oldalsó helyzetben tartják, így sokan harántfúvóának hívják. Lyukakkal, illetve billentyűk segítségével lehet rajta hangot képezni.

Fagott

Nádnyelves hangszer, kettős nádsípós fúvós. Az oboa egyik változata. Hosszú csöve

van, amit U alakban törnek meg. Huszonkét billentyűvel rendelkezik.

Szaxofon

Szintén nádnyelves hangszer, de egynyelvű nádsípós fúvós. A csöve fémből készült, kúpos furata van. Billentyűk, illetve lyukak segítségével lehet változtatni a hangmagasságon. Főként a dzsesszben, a katonazenekarokban, és a szórakoztató zenében használják.

Trombita

Tölcséres fúvókája van, a legmagasabb hangú rézfúvós hangszer. Keresztmetszete változó, többszörösen meghajlított csöve van. Egyik végén fúvóka van, másik vége tölcseírszerű, kiszélesedő. Sárgarézről vagy réztötvözetből készült.

Ütőhangszerek

Azokat a hangszereket nevezzük ütőhangszereknek, melyeket lábbal, kézzel vagy egy erre a célra készült szerszámmal szólaltatunk meg. Ilyenek a dobok, illetve a különböző idiofon, membrafon hangszerek.

Egy közös dolog van ezekben a hangszerekben: valamennyi sok gyakorlást kíván.

A sporfelszerelés is lehet környezetbarát

Hogyan kapcsolódhat össze a sport és a környezetvédelem? Például a környezetbarát sportfelszerelések használatával.

Táskák

Válassz olyan táskát, ami újrahasznosított anyagból készült. Így táskánként ugyanannyi környezetszennyező anyagot spórolsz meg, mint ha 20 db 2 literes műanyag palack kerülne a földbe.

Labdák

Ha teniszlabdát veszel magadnak, vagy akár a kutyádnak, akkor előbb nézd végig a kínálatot. A márka nélküli labdák gyakran nemcsak tovább tartanak, de újrahasznosítható papírcsomagolásban lehet őket venni, a műanyag

vagy a fémdobozok helyett. Ezzel egy év alatt több mint egy kilo műanyagot spórolsz meg.

Kesztyűk

Próbáld kerülni az olyan kesztyűket, amelyeket PVC műanyagból készítettek. A PVC gyártása hozzájárul a levegő- és a vízszennyezéshez, ráadásul nagyon sok energiát igényel, ha újra akarjuk hasznosítani, és mérgező, ha elégetjük.

Sisakok

Keress olyan sisakot, ami újrahasznosítható anyagból van, és így te is hozzájárulhatsz ahhoz, hogy megóvjuk a Földet az egyre több szeméttől. Például, ha csak minden huszadik ember használna újrahasznosítható biciklis bukósisakot, akkor több tonnával kevesebb hulladék kerülne a környezetünkbe.

Tenisztűtő

Ahelyett, hogy olyan ütőt választanál, amely nem újrahasznosítható anyagból készült, inkább próbáld ki egy természetesebb változatot! Csak az utóbbi években 20 százalékkal nőtt az olyan ütők eladási aránya, amelyek előállításához természetes anyagokat használtak, és így 11 ezer kilo szintetikus anyagot és 85 ezer liter gázolajat takarítottak meg az előállítási folyamatok közben.

SZÓLÁSMAGYARÁZAT

Salamoni ítélet

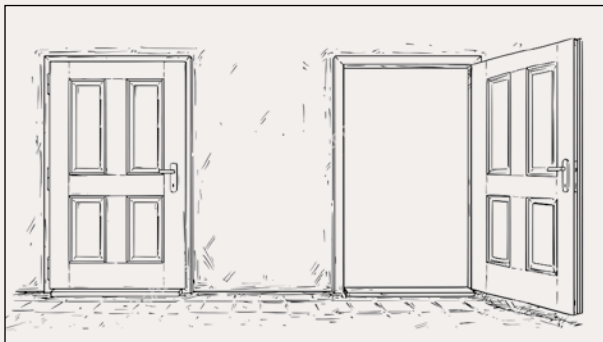
Gyakorta ezzel a jelzővel illetik a bölcs, megfontolt véleményt valószínűleg kényes, nehéz kérdésben. Salamon az ókori Izrael király, a zsoltárszerző Dávid király fia, aki a Szentírás szerint bölcsességgel tűnt ki az uralkodók közül. Úgy tartják, Isten egyszer álmában megkérdezte, mit adjon neki. Igen okosan bölcsességet kért magának, azért, hogy helyesen tudjon uralkodni.

Történt egyszer, hogy egy kisfiúval két asszony járult a király elé, mindketten azt állítva, hogy a gyermek az övé; hiszen egyikük gyermeke ugyanis nem sokkal előbb álmában meghalt. Mivel az asszonyok elbeszéléséből nem derült ki az igazság, a király parancsot adott ki, mondván vágják ketté az élő gyermeket s adják egyik felét az egyik asszonynak, míg a másik felét a másiknak. Erre az egyik asszony kétségbeesve felkiáltott: „Inkább adjátok neki a gyermeket, de ne öljétek meg!” A másik viszont kárörvendve szólott: „Ne legyen se az enyém, se a tiéd, vágják ketté!”

Erre a bölcs Salamon intett, hogy adják oda az első asszonynak a gyermeket, mert ő az igazi anyja! A zsidó nép pedig csodálta a király bölcsességét, melynek híre évezredek után is fennmaradt.

Melyik ajtó vezet a szabadságba?

Vádoltat a bíró úgy ítéli el, hogy saját kezébe adja a szabadulást. Két ajtó közül választhat, az egyik a börtönbe, a másik pedig a szabad világba vezet. A két ajtó előtt egy-egy őr áll, akikről egyet kérdezhet. Az őrök egyike mindig igazat mond, a másik mindig hazudik. Mit kérdezzon a vádlott, hogy megtudja, melyik a szabadság útja?

(Megoldás: Mit mondana a másik őr, ha azt kérdezném tőle, hogy melyik ajtó vezet a börtönbe? Igazmondó a szabadság ajtajára mutat, hiszen a hazudós a hamisat mutatná. A hazudós is a szabadságot jelentő ajtóra mutatna, mert ő a hamisat mondaná. Így a válasz mindkét esetben a szabadságba vezető ajtó.)

„Kis” nyelvtörő

Sárgamintás cink csészében sült csirkecomb
Az egyik picike pocok pocakon pöckölte a másikpicike pocokot,
erre a pocakon pöckölt picike pocok pocakonpöckölte a
pocakon pöckölő picike pocokot.

Lenin mauzóleumának a lelinoleumozása

Talán platán, netán palánta; netalántán platánpalánta.

Állj meg vagy megvagy! Vad meggymag hadnagy.

Hygiéniai jénai

A szerencsés csősz cserszömörécés sört szürcsöl.

IGAZI FOGAS KÉRDÉSEK

Hajók az óceánon

Mindennap délben egy hajó indul el Le Havre-ből New Yorkba az Atlanti-óceánon, ez a hajózási társaság ugyanebben a pillanatban New Yorkból Le Havre-ba is indít járatot. Az útvonalat mindkét irányban pontosan hét nap alatt teszik meg a hajók. Egy induló hajó hány szembejövővel találkozhat?

(Megoldás: Abban a pillanatban, amikor elindul, 8 hajó van úton, egy éppen beérkezik, egy másik éppen indul. A hetnapos út során még hét hajó indul, az utolsó éppen abban a pillanatban, amikor beérkezünk. Tehát 15 hajó a helyes válasz.)

Találd meg a kakukktojást!

- Ulti, lórum, makaó, römi, snapszer
- Fűnyíró, televízió, hűtőgép, telefon, hajszárító
- Hangya, sündisznó, borz, csimpánz, oroszán
- Tamás, Péter, Lukács, Jakab, András
- Szarvas, elefánt, kutya, viziló, majom

(Megfejtés: a) a römi, mert francia kártyával játszották, míg a többi magyar kártyával, b) a fűnyíró, mert azt házon kívül használjuk, c) a borz, nincs benne kettős betű, a többiben van, d) Lukács, a többi apostol, e) a kutya, a többi nem háziállat.)

Találos kérdés

Szédbe teszed, mégsem eszed. Nos, mi az?

Miért nincs a mozdonyon bástya?

Piros és nagy a vastartalma. Mi az?

(Megfejtés: kanál, mert a vonat nem vár, traktor)

Számold ki!

A nagy kérdés az, hogy mekkora a sertés, a nyúl és a kacsa súlya?

$$\begin{array}{rcl}
 \text{nyúl} + \text{nyúl} + \text{nyúl} & = & 12 \text{ Kg} \\
 \text{kacsa} + \text{nyúl} & = & 5 \text{ Kg} \\
 \text{sertés} - \text{kacsa} & = & 99 \text{ Kg} \\
 \text{kacsa} + \text{nyúl} + \text{sertés} & = & ???
 \end{array}$$

(Megfejtés: a sertés 100, a nyúl 4, a kacsa 1 kg, tehát a harmadik egyenlet: 105 kg)

A csodagyümölcs

A földieper a legzamatosabb gyümölcsök egyike, fontos antioxidáns-forrásként egészségünk és szépségünk egyik öre és még sok minden más. Lássuk hát, miért együk degeszre magunkat belőle, amíg lehet, hiszen most tele van vele a piac.

1. Az egész világon szinte mindenhol ismerik és szeretik: már az ókori Rómában is szívesen fogyasztották, később Európában is elterjedt, bár sokáig luxuscikknek számított, és csak a kiváltságosok voltak olyan szerencsés helyzetben, hogy jóllakhattak ezzel a zamatos gyümölccsel. Manapság már szerencsésebb helyzetben vannak azok, akik szeretik az epret, hiszen áprilistól júliusig mindenki számára elérhető.

2. Alacsony a kalóriatartalma, tehát szinte korlátlan mennyiségben fogyasztható.

3. A földieper egészségmegőrző szerepe: kutatások bizonyították, hogy azoknak, akik rendszeresen fogyasztanak epret, erősebb az immunrendszerük, ellenállóbb a szervezetük. Magas rost-, és víztartalma miatt csökkenti az étvágyat, így a diétás étrendbe is jól illeszkedik, apró magvai segítik és gyorsítják az emésztést. Antioxidáns-tartalmának köszönhetően védi a sejtek szerkezetét, megelőzi azok oxidációját. Védi szervezetünket a káros hatásokkal szemben, különösen a szívünk, érrendszerünk működését segíti. C-vitamin- és mangánforrásként mindenki számára előnyös a fogyasztása.

4. A földieper szépít: a szépségipar is felfedezte jótékony hatásait, mivel hatóanyagai kisimítják a ráncokat, táplálják és megújítják a bőrt, így számos kozmetikum alkotóeleme is az eper. Arcpakolásként kiváló rántalanító és bőrnyugtató hatású.

5. Az eper vicces, nőies és nagyon trendi: az epret a divatvilág is felfedezte, motívumként megtalálható táskákon, pólókon és kiegészítőkön, nyakláncokon, és mindig csajos, friss és egyben bohókás hatást kelt.

És még néhány fontos „csodanövény”

Fokhagyma: allicint tartalmaz (egy aminosav), melynek vírus és baktériumölő tulajdonsága van. A fokhagyma egészségre gyakorolt jótékony tulajdonságai évszázadok óta ismertek, a középkorban a lepra gyógyítására, az I. világháború alatt pedig fertőzött sebek gyógyítására használták lé formájában. A fokhagyma csökkenti az agyvérzés és szívbetegségek kialakulásának valószínűségét. Kutatások azt mutatták, hogy a nyers fokhagyma rendszeres fogyasztása jelentősen csökkenti a gyomor- és vastagbélrák kialakulásának esélyét.

Káposzta: az egyik legősibb és legelterjedtebb zöldség napjainkban. Hasonló tulajdonságokkal bíró társai: brokkoli, kel, kínai kel, kelbimbó, fehérrépa, karfiol, karalábé. A káposzta zöld levelei sokkal értékesebbek, mint a fehér részek. A zöld részek nagy mennyiségben tartalmaznak E-vitamint, karotinoidokat, melyek fontos antioxidánsok. A káposzta rendszeres fogyasztása szintén a gyomor- és vastagbélrák ellen nyújthat védelmet.

Hagymafélék

A vöröshagyma sok flavonoidot és kvercetin-t tartalmaz, természetes antihisztamin hatással rendelkezik. Emellett tartalmaz sok rostot, kal-

ciumot, C-vitamint és káliumot. Megfigyelt hatásai: csökkenti a vércukorszintet, serkenti a szív működését, eltávolítja a lerakódott zsírszövetet, serkenti az vizelettermelődést, pusztítja a vírusokat.

Répa-félék

A répa kétféle karotint tartalmaz. Csökkenti a hályog kialakulását azáltal, hogy védi a szemlencsét a káros ultraibolya sugárzástól. Emellett több tanulmány szerint csökkenti a gyomor- és tüdőrák kialakulásának valószínűségét. A sárgarépa narancssárga színét a béta-karotin adja, mely megfelelő mennyiségben képes erősíteni az immunrendszert.

Citrusfélék

A citrom, narancs, lime és grapefruit nagy mennyiségben tartalmaz A- és C-vitamint, valamint ásványi anyagokat és rostokat. Fontos szerepük van a szívbetegségek és egyes ráktípusok kialakulásának csökkentésében. A citromfélékben található antioxidánsok semlegesítik a káros szabad gyököket, ezáltal preventív hatást fejtenek ki számos betegséggel szemben.

- Miért szomorú az ajtó?
- ???
- Mert becsapták...

Moziban

- Jól ülsz?
- Remekül.
- Jól látsz?
- Tökéletesen.
- Nem vág a huzat?
- Nem.
- Akkor cseréljünk helyet!

Szállodában

A szállodában egy vendég panaszkodik:
- Kérem, a szobában csak egyetlen vízcsap van. Miért írják akkor a prospektusba, hogy „hideg-meleg folyóvíz”?
- Mert mosakodni hideg, inni viszont meleg...

Csirke

A hentesnek fél órával a zárás előtt már csak egy csirkéje maradt, és miután hosszú hétvége következik, szeretne tőle megszabadulni. Jön is egy vevő, és éppen egész csirkét kér. A hentes feldobja a mérlegre:

- Uram, ez 1 kiló 20 deka.
- Kicsit nagyobb nincs véletlenül? – kérdezi a vevő.

A hentes hátrafordul, tesz-vesz, majd feldobja ugyanazt a csirkét a mérlegre, mintha egy másik lenne.

- 1 kiló 60 deka. Megfelel?
- Rendben. Elviszem mind a kettőt.

Zsenge csibe

- Pincér, főtt egyáltalán tyúk ebben az Újházi-tyúklevesben?
- Igen, csak nagyon fiatal.
- Mennyire fiatal?
- Annyira, hogy még nem bújt ki a tojásból.

Kecsap

Marcika éppen reggelizik, anyukája pedig a kecsapos üvegből próbálja kirázni a maradékot, amikor cseng a telefon. Az anya megkéri a fiát, hogy vegye fel. A vonal végén az asszony főnöke jelentkezik.

- Csókolom! – üdvözi Marcika. – Most nem tudom adni az anyukámat, mert éppen az üveg fenekére néz.

Programírók

- Mi az abszolút rossz kijelentés egy számítógépes programokat gyártó cégnél?
- Majd ha fagy!

Fogfájás

Kovácsnak szörnyen fáj a foga, egész éjjel nem tud aludni, csak nyög és jajgat.

- Legyél rám tekintettel! – szól rá a felesége. – Ahogy elalszom, rögvest fölriasztasz a nyögdecseléssel.
- Én sem bírom lehunyni a szemem.
- Jó, jó, de neked legalább fáj a fogad!

Ing

Pacsmag bemegy a divatárüzletbe:
- Kérek egy inget, negyvenes gallérral.
- Olyat, amilyen uraságodon van?
- Hová gondol? Tisztábbat.

Aranyóra

Pemete késő este a főutca aszfaltját nézi, mintha keresne valamit. Szembe jön vele a szomszédja, Lucerna, és megkérdi tőle:

- Hát te mit keresel?
- Az aranyórámat.
- Hol veszett el?
- Az egyik mellékutcában.
- Hát akkor miért a főutcán keresed?
- Mert itt sokkal világosabb van.

Hűvös fogadtatás

- Az éjszaka betörők jártak nálunk – meséli Karfiolné baráti társaságban. – Az uram nagyon hűvösen fogadta őket.
- Hogyhogy hűvösen?
- Olyan hűvösen, hogy még a foga is vágott.

Hibás kötet

- Mondja, kisasszony, ki lehetne cserélni ezt a hibás könyvet? – kérdi Pacsmag a könyvesbolti eladónőt.
- Természetesen. Mi a hibája?
- Nem tetszik a vége.

Elég ennyi

A főnök összehívja munkatársait az irodában:

- Kedves kollégák, én holnap néhány hétre elutazom. Van valami kívánságuk?
- A főnök szavait néma csend követi, míg nem megszólal egy udvarias hang:
- Nincs. Tökéletesen elég, hogy elutazik.

Vagyonmegosztás

A motoros megáll a piros lámpánál, majd teljesen váratlanul eldől jobbra. A mellette álló autós kiszól az ablakon:

- Segithetek, uram?
- Nem, köszönöm, nincs semmi baj, csak elhagyott a feleségem – tápáskodik fel a motoros.
- Azt akarja mondani, hogy ezért borult fel a piros lámpánál?
- Igen, ugyanis a nejem elvitte magával az oldalkocsit.

Remek nap

A skót templomban istentisztelet után körbeadják a perselyt, ám az üresen tér vissza a paphoz.
- Jó napunk van – mondja a pap örömmel.
- Legalább a persely visszakérült.

Szegény beteg

Az orvos összefut az utcán a barátjával.
- Hová sietsz annyira? – kérdezi a cimborára.
- Ne is kérdezd! Már két hete járok egy beteghez.
- Szegény! Mi a baja?
- Nem tud fizetni.

Nézőpont

- Nos, a szíve kissé gyengécske, uram, de én azért nem aggódom – mondja az orvos a vizsgálat után.
- Nézze, doktor úr – feleli a páciens –, ha az ön szíve lenne gyenge, akkor én sem aggódnék!

Nos, ez vicc vagy valós?

Etetés

- Mondd csak, Fülöpke, megetteted a papagájt?
- Igen, anya.
- Mivel?
- Hát a macskával.

Lassú hajtás

- Ugye, tudja, miért állítottam meg? - kérdezi a rendőr a vadul száguldozó autóst.
- Tudom. Azért, mert túl lassan hajtottam.
- Még hogy lassan?! Száznolcvannal ment lakott területen! Ez magának lassú?
- Nézze, biztos úr, ha kétszázharminccal hajtottam volna, akkor most nem lennék itt.

Néhány óra késés

A vidéki városkából minden délután indul a személyvonat a fővárosba. Negyed hatkor megérkezik az állomásra egy férfi, és megkérdi az állomásfőnököt:

- Mondja, késik valamennyit a délutáni vonat?

- Igen, késik néhány órát.

Az utazó erre beül a restibe vacsorázni. Néhány perc múlva füttyszót hall: a vonat befutott az állomásra. Emberek rohannak kifelé, felelőségre vonni az állomásfőnököt:

- Miért mondta, hogy a vonat néhány órát késik? Hiszen öt perccel múlt fél hat, és a szerelvény már itt is van!

- Elnézést - feleli derűsen az állomásfőnök -, de ez még a tegnapi vonat.

Kiváló életmentő

Gyökér megkapja a Kiváló Életmentő kitüntetést. Barátja, Gyömbér gratulál, de azért megkérdezi:

- Mondd, hogyan kaphattál kitüntetést egy fuldokló kimentéséért, amikor nem is tudsz úszni?

- Tudod, épp a Balatonon csónakáztam, amikor észrevettem, hogy egy ember fuldoklik.

- Aha, így már értem. A csónakkal kimenttetted a fuldoklót?

- Nem, dehogyis! Egyszerűen szóltam neki, hogy álljon le nyugodtan, mert csak térdig ér a víz.

Hatékony hirdetés

Egy úr bemegy a napilap kiadójához:
- Gratulálok önöknek. Az apróhirdetések fantasztikusan hatékonyak.

- Köszönjük, uram. De mire alapozza a véleményét?

- Arra, hogy tegnap feladtam itt egy apróhirdetést, hogy a cégemhez éjjeliőrt keresek, és az éjjel már be is törtek hozzánk.

Kakukk

A nagy bank vezérigazgatója azzal dicsekszik a társaságban, hogy szabad idejét órajátással tölti, ez a hobbi. A felesége buzgón helyesel:

- Így igaz, a férjem jobb órás, mint a szakemberek. A múltkor úgy megreparálta a szomszédék kakukkos óráját, hogy a kakukk azóta minden órában kiugrik az odújából, és megkérdezi, hogy mennyi a pontos idő.

Meg-megállva

Szatymazi bemegy az óráshoz a kutyájával, és így szól:

- Elhoztam magának a Bodrit.
- A Bodrit? - kérdi az órás elképedve.
- Hát mit csináljak én vele?
- Nézze meg, mi a baja! Ugyanis minden öt percben megáll.

Profi írásszakértő

- Szervusz, Padlizsán komám! Honnan jössz?

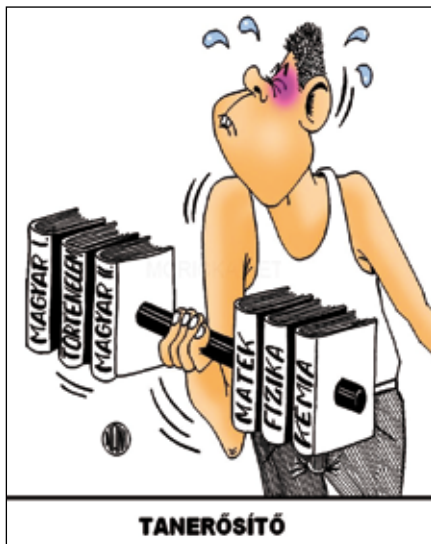
- A grafológustól. Elvittem neki az írásmat.

- No és mit gondolsz, tényleg ért hozzá?
- Azt hiszem, igen.
- Miből gondolod?
- Abból, hogy előre kérte a honoráriumot.

Mexikói profiliga

Az isten háta mögötti mexikói focipályán a jobbszélső megiramodik a partvonal mellett. Egyszerre dörrenést hall, és pisztolygolyó süvít el a füle mellett. A játékos megtorpan:

- A mindenit! Úgy látszik, a játékevezető észrevette, hogy lesre futottam...

Hogy hívják a...?

- Hogy hívják a finn sífutót?
- Porhó Hessinnen.

- Hogy hívják a finn siugrot?
- Tomika Szállalinnen.

- Hogy hívják a francia favágót?
- D' La Fa.

- Hogy hívják az amerikai szurkolót?
- Alan Drucker.

- Hogy hívják az arab fogorvost?
- Blend Ahmed.
- És hol él?
- A SensoDunen.

- Hogy hívják az arab halárust?
- Addelah alath amar.

- Hogy hívják az arab kapust?
- Kapd el Hammar.

- Hogy hívják az argentin fürdőmestert?
- Baromió Cabinez.

- Hogy hívják a cseh futónőt?
- Galiba Valahová.

- Hogy hívják a cseh postást/adóellenőrt?
- Holacsek.

Ágy

- Jean, vigye le a pincébe az ágyamat!
- Miért, uram?
- Mert mélyen akarok aludni.

Zongora

- Jó napot, kisasszony! Én vagyok a zongorahangoló.
- Igen? És ki hívta magát?
- A szomszédok.

Milyen, mit, miről?

- Milyen a falusi energiail?
- Kutbul.

- Milyen a falusi harci kutya?
- Ólbul!

- Mit énekelnek a molyok a szekrényben?
- Edda blúzt!

- Miről lehet felismerni a számítógépes (internetes) kalózokat?
- Webhely van az arcukon.

A helyes válasszal könyvet nyerhetsz!

Elérkeztünk idei 16. számunk nyeremény-kérdésének a megfjtéséhez. Egy magasba repült léggömböt mutattunk meg, márpedig a léggömböket gyakorta eleven színekkel, szép mintákkal varázsolják csodálatossá. Az általunk kiválasztott azért bizonyult érdekesnek, mert a magyar korona díszítését ismertük fel rajta. És nem csak mi! A választ beküldők közül a szerencse az **adai Kabók Leventére, a Cseh Károly iskola hatodikosára** mosolygott, aki felismerte a díszítést és megírta nekünk, hogy a léggömb a magyar Szent Koronát ábrázolja. A nyertesnek gratulálunk, nyereményét a jövő hónap elején postázzuk.

Most pedig íme újabb feladványunk! Egy rajzot láthattok, pontosabban egy mese illusztrációját közöljük. Felismered-e, mely meséhez kötődik? Annyit elárulunk, hogy a történet népszerű királyunkról szól, akit igazságosnak tart az utókor, s akinek idén emlékéve van. Ha rájössz, hogy mely mesét illusztrálta a neves

képzőművész, Jenkovszky Iván, akkor bátran írd meg! A választ küldd el címünkre, és már is esélyes leszel a nyereményre, ami nem más, mint egy könyv. Megfjtéseketek **2018. május 31-éig** várjuk. Levélcímünk változatlan: **Jó**

Pajtás, Vojvode Mišića 1., 21000 Novi Sad, e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.rs

Kérjük, a nevetek mellett tüntessétek fel iskolátok nevét, az osztályt és a lakcímet is. Köszönjük!

Pozsár Leó egy természetes törpeharcsával

Irány a vízpart!

Május 26-án kezdődik a Jó Pajtás Liga

Immár hatodszor kerül megrendezésre kishorgászaink egész nyárra kiterjedő versenysorozata, a Jó Pajtás Liga. Az első fordulóra szombaton kerül sor, a verseny házigazdái a szajániak lesznek. A verseny színhelye is Bánátban lesz, az úgynevezett bocsári csatornán. Ne keresgéljétek feleslegesen a térképen, nem könnyű megtalálni. De nyugodtak lehettek, csapatvezetőitek a helyszínre szállítanak benneteket. A szóbeszéd szerint a helyszín a csend, a nyugalom, a lassan és ráérősen ballagó idő birodalmában van, távol a rohanó világtól. Csak hogy lássátok, ilyen is van. Azok a kishorgászok, akik a korábbi versenysorozatokban is részt vettek, ezt jól tudják. Csakhogy a történethez tartozik, hogy korosztályos versenyről lévén szó, az eltelt hat év alatt a mezőny bajnokai és meghatározó egyéniségei közül sokan – mondjuk így – kiöregedtek.

Akik maradtak, meg az újak, szombaton megnyitják a versenysorozatot. Jó fogást!

Pálfi Patrik dévérkeszeggel

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka Matice srpske, Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

Vajdaság
Autonóm
Tartomány

Magyar
Nemzeti
Tanács

Vajdasági magyar
gyermeklap

■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (lapfajtájados): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ A kft. igazgatója: **Ökrész Rozália** ■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Nagy Magdolna** ■ Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály** ■ Lektor: **Tóth Eszter** ■ Állandó munkatársak: **Bori Mária, Farkas Ilona, Herédi Károly, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda** ■ Telefon: 021/457-100 ■ Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon: 021/557-304, e-mail: (csak lapterjesztési ügyekben) plasman@magyarszo.rs ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás-előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ Jó Pajtás az interneten: www.jopajtas.com ■ Szerkesztőségi e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.rs